

**A TISZAALPÁRI TÜNDÉRRÓZSA NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA PEDAGÓGIAI
PROGRAMJA**

Ikt. Szám:

OM azonosító: 027689

**A TISZAALPÁRI TÜNDÉRRÓZSA NAPKÖZI OTTHONOS
ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Készítette:

a Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda nevelőtestülete

PH.

.....
óvodavezető

Hatályos: 2013. szeptember 1-től

Intézmény OM- azonosítója: 027689	Intézményvezető: Kiss Mária aláírás
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestület nevében: aláírás	Szülői szervezet nevében: aláírás
Fenntartó nevében: aláírás	
A dokumentum jellege: Nyilvános	
Érvényesség ideje: 2013.09.01-től visszavonásig	
Ph.	

Jelen módosítás alapja a 2011 évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről és a 363/2012 (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

2013.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	6
A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	7
PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK RÖVID TÖRTÉNETE	7
I. PROGRAMUNK ALAPJAI	8
1.1.ÓVODÁNK ÉS KÖRNYEZETÉNEK BEMUTATÁSA	8
1.1.1. ZÖLD ÓVODA	9
1.2. AZ ÓVODA, JELLEMZŐ ADATAI	10
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	11
2.1. GYERMEKKÉP	11
2.2. ÓVODAKÉP	12
III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	13
3.1. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI	13
3.1.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	13
3.1.1.1. ÓVODAPEDAGÓGUSOK	14
3.1.1.2. DAJKÁK	16
3.1.2. AZ INTÉZMÉNY BELSŐ TOVÁBBKÉPZÉSI RENDSZERE	16
3.1.2.1. AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK BELSŐ TOVÁBBKÉPZÉSÉNEK SZEMPONTJAI A JÖVŐBEN	16
3.1.2.2. ÓVODAPEDAGÓGUSOK TOVÁBBKÉPZÉSEINEK EGYÉB SZÍNTEREI	17
3.1.2.3. DAJKÁK SZAKMAI KOMPETENCIÁINAK FEJLESZTÉSE	17
3.1.3. TÁRGYI ADOTTSÁGOK ÉS FELTÉTELEK	17
3.1.3.1. AZ ÓVODA HELYISÉGEI	17
3.2. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZETI KERETEI	20
3.2.1. HETIREND	20
3.2.2. NAPIREND	20
IV. NEVELÉSI FELADATRENDSZER	20
4.1. AZ EGÉSZSÉG ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI – AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	21
4.2. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS TERÜLETEI	22
4.2.1. EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS	22
4.2.2. HIGIÉNÉS SZOKÁSOK	23
4.2.3. ÖLTÖZKÖDÉS	23
4.2.4. PIHENÉS – ALVÁS	24
4.2.5. TESTEDZÉS, TESTMOZGÁS	24
4.2.6. BALESET MEGELŐZÉS	25
4.3. A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS MEGALAPOZÁSA	26
4.3.1. A FENNTARTHATÓSÁG PEDAGÓGIÁJÁNAK FONTOS ÉRTÉKEI	26
4.3.2. A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FOLYAMATÁHOZ KAPCSOLÓDÓ TARTALMAK	27
4.4. AZ ÓVODA EGÉSZSÉGVÉDŐ, FEJLESZTŐ PROGRAMJA	29
4.4.1. HELYZETELEMZÉS	30
4.4.2. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS FORMÁI, MÓDSZEREI	30
4.4.3. SEGÍTŐ KAPCSOLATOK, PARTNEREK	31
4.4.4. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS SZÍNTEREI	31

4.5. ÉRZELMI, ERKÖLCSI NEVELÉS, SZOCIÁLIS TAPASZTALATOK BIZTOSÍTÁSA	32
4.5.1. ÉRTÉKELÉS ÉS JUTALMAZÁS	32
4.6. ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS	34
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	36
5.1. JÁTÉK	36
5.2. AZ ÓVODA MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEI	37
5.3. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	39
VI. A KÜLÖNBÖZŐ TEVÉKENYSÉGI FORMÁK ÉS SZÍNTEREIK BEMUTATÁSA	41
6.1. VERSELÉS, MESÉLÉS	41
6.2. ÉNEK - ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	42
6.3. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	44
6.4. MOZGÁS	45
6.4.1. A MOZGÁSFEJLŐDÉS SEGÍTÉSÉNEK TERÜLETEI	46
6.5. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	48
6.5.1. A KÖRNYEZŐ VILÁG MEGISMERÉSÉNEK LEHETSÉGES FORMÁI	48
6.5.2. TAPASZTALATOK BIZTOSÍTÁSA A TEVÉKENYSÉGEKEN KERESZTÜL	49
VII. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI	51
7.1. HÉTKÖZNAPOKAT SZÍNESÍTŐ ÜNNEPEK, JELES NAPJAINK	51
7.1.1. A NÉPHAGYOMÁNYŐRZÉS, HAGYOMÁNYÁPOLÁS JELLEGZETES TARTALMAI, NEMZETI ÉS EGYÉB ÜNNEPEINK	52
7.1.2. ZÖLD JELES NAPOK	54
VIII. ÓVODÁNK INTEGRÁCIÓS PROGRAMJA	56
8.1. SZERVEZÉSI FELADATOK	56
8.2. A NEVELŐTESTÜLET EGYÜTTMŰKÖDÉSE	57
8.3. PEDAGÓGIAI MUNKA KIEMELT TERÜLETEI	58
8.4. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK KIALAKÍTÁSA AZ ÓVODÁN KÍVÜLI SZERVEZETEKSEL	58
8.5. ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET TÁMOGATÁSA	59
8.6. SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS	60
8.7. INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS, EREDMÉNYESSÉG	60
IX. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK BEFOGADÁSA, NEVELÉSE	61
9.1. A HABILITÁCIÓS, REHABILITÁCIÓS ELLÁTÁS KÖZÖS ELVEI	63
9.1.1. ÉRZÉKSZERV FOGYATÉKOS - GYENGÉN LÁTÓ GYERMEK	63
9.1.2. ÉRZÉKSZERV FOGYATÉKOS – NAGYOTHALLÓ GYERMEK	64
9.1.3. ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS GYERMEK	64
9.1.4. BESZÉDFOGYATÉKOS GYERMEK	64
9.1.5. EGYÉB PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL (SÚLYOS TANULÁSI-, FIGYELM-, VAGY MAGATARTÁS-SZABÁLYOZÁSI ZAVARRAL) KÜZDŐ GYERMEK	65
9.1.6. KIVÉTELES KÉPESSÉGŰ GYERMEKEK, TEHETSÉGIGÉRETEK	65
9.1.6.1. A KIVÉTELES TEHETSÉGEK LEGFŐBB JELLEMZŐI	66
9.1.6.2. TEHETSÉGFEJLESZTÉS MÓDjai	66

X. A NEVELŐMUNKA DOKUMENTUMAI	67
10.1. ALAPDOKUMENTUMOK	67
10.2. A DOKUMENTUMOK VEZETÉSÉNEK ELVEI	67
10.3. AZ ÓVODAI CSOPORT DOKUMENTUMAI	67
XI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	68
XII. GYERMEKVÉDELMI MUNKA AZ ÓVODÁBAN	70
12.1. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	70
12.2. GYERMEKVÉDELMI FELELŐS FELADATAI	71
12.3. AZ ÓVODAVEZETŐ FELADATAI	71
XIII. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	72
13.1. A CSALÁD SZEREPE AZ ÓVODA ÉLETÉBEN	72
13.2. ÓVODA – SZÜLŐ - GYERMEK KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS HAGYOMÁNYOS FORMÁI	74
13.3. ÓVODA-ISKOLA	74
13.4. ÓVODA-EGYHÁZ	76
14.1. A KOMPETENCIA ALAPÚ NEVELÉS IMPLEMENTÁCIÓJÁNAK CÉLRENDSZERE, ÜTEMEZÉSE, FENNTARTHATÓSÁG	77
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	79
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS	80
MELLÉKLETEK	81

Bevezető

Kedves Olvasó!

Nagy szeretettel köszöntöm Önt, aki óvodánk pedagógiai programjával készül megismerkedni. Engedje meg, hogy néhány szóval bemutassam intézményünket, ahol gyakorlatba öntjük mindazt, amit programunkban összegeztünk.

A Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda utcai arcát nézve is impozáns komplexum, de valódi szépségét az udvarról tekintve mutatja meg igazán.

Páratlan szépségű helyen, a Holt-Tisza partján épült fel egy olyan – a nevelés szellemével áthatott – területen, ahol csaknem egy évszázadon át iskola működött. Nevelőtestületünk jelentős hányada e falak között töltötte iskolás éveit, ezek az emlékek még inkább erősítik érzelmi kötődésünket intézményünk felé.

Igényes környezeti kultúrával és funkcionális eszközparkkal rendelkező külső környezetünkben olyan játszóudvart sikerült kialakítanunk, ahol a gyermekek biztonságos, esztétikus környezetben, változatos lehetőségeket biztosító mozgásfejlesztő játékok között tölthetik óvodai életük jelentős részét. Az udvar végében található Holt-Tisza gazdag növény- és állatvilágával folyamatos látogatásokra, felfedező utakra csábítja gyermekeinket és az őket nevelő felnőtteket, életre szóló, szülőföldhöz kötődő élményeket kínálva nekik az év minden napján.

Legalább ennyire fontos, hogy hogyan zajlik mindennapi életünk az épület falai között, ahová 175 kisgyermeket várunk nap-mint nap. Szüleikkel szorosan együttműködve igyekszünk olyan gyermekszerető, családias légkört teremteni, ahol a szülő biztonságban tudhatja gyermekét. Munkatársi közösségünk célja naponta hozzájárulni ahhoz, hogy a gyermekek vidáman, felszabadultan, lelkiekben és ismeretekben folyamatosan gazdagodva tölthessék itt mindennapjaikat. Hiszen ők azok, akik a jövőnket jelentik, akikért érdemes teljes szívvel élnünk és munkálkodnunk, s akikért nagy felelősséggel tartozunk a családban csakúgy, mint az óvoda falai között.

Pedagógiai programunk alapján óvodánkról alkotott képét teljesebbé teheti a személyes betekintés.

„Minden gyermekben, aki megszületett,
Mindegy milyen körülmények között s milyen
Szülőktől, az emberiség lehetőségei születtek
Újra, s vele újból mindannyiunk felelőssége az
Emberi élet iránt.”

(James Agee)

Kiss Mária
óvodavezető

A pedagógiai program jogszabályi háttere

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- SZMSZ
- Nevelő testület véleményezési joga
- 2013.évi CXXIX. törvény
- 257/2013.(VII.5.) Korm. Rendelet

Pedagógiai programunk rövid története

1999-ben elkészítettük helyi óvodai nevelési programunkat, amibe beépítettük a „**Nevelés a művészetek eszközeivel**” című program egyes elemeit. 2004. augusztus 31-ig dolgoztunk e program alapján. A 2004-es felülvizsgálat során a nevelő testületünk arra a megállapításra jutott, hogy az 1999-ben beépített elemek meglétét sem tudjuk intézményünkben biztosítani, a helyi adottságaink miatt.

Programunk így több tekintetben változást és továbbfejlesztést igényelt, amit még a törvényességi változások is indokoltá tettek.

2004-ben így felülvizsgáltuk és átdolgoztuk a programot, ahol a törvényi változások mellett a **helyi adottságok, és hagyományok kerültek beépítésre.**

A program újabb felülvizsgálatára és átdolgozására a **2009/2010-es nevelési évben** került sor, figyelembe véve az Országos Alap Programban bekövetkezett változásokat a **kompetencia alapú nevelés** elveit, valamint az óvodai integrációs program követelményeit, illetve a **TÁMOP 3.1.4. pályázatban történő vállalásokat.**

A magyar közoktatásban bekövetkezett társadalmi változások maguk után vonták az óvodai nevelés tartalmának változásait.

Napjainkban egyre sürgetőbbé válik új készségek, kompetenciák elsajátítása.

Az egész életen át tartó tanulásra csak oly módon készíthetjük fel önmagunkat és a ránk bízott gyermekeket, ha a hangsúlyt az alapkészségek és a kulcskompetenciák fejlesztésére helyezzük.

2006-tól a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, családok felkarolása előtérbe került. Intézményünkben ettől az évtől **kezdve működik az Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR)**, mely meghatározza az óvodai nevelés azon terüle-

teit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

2009-2010- es nevelési évben a kompetencia alapú óvodai programcsomag kipróbálóiaként (TÁMOP 3.1.4.) a TŰZ, VÍZ, FÖLD, LEVEGŐ műveltségterületek szerinti tématerv-javaslatokkal, és annak kiegészítő segédleteivel dolgozott óvodánkban két csoport. A kipróbálás időszaka után nevelőtestületünk a különböző tanulás szervezési eljárások alkalmazásával a pedagógiai- módszertani szabadság meghagyásával az óvoda hagyományainak, helyi sajátosságainak figyelembe vételével készítette el a helyi nevelési programját. 2011/2012-es nevelési évtől mind a hét csoport e program alapján dolgozik.

I. Programunk alapjai

1.1. Óvodánk és környezetének bemutatása

Tiszaalpár nagyközség, Bács-Kiskun megye északkeleti részén, a Tisza egyik holtágának partján helyezkedik el, lakosságának száma 5200 fő. Időszámításunk előtt ezer évvel már lakott terület volt, ebből adódóan gazdag történelmi múlttal rendelkezik. Gazdasági élete is jelentős hagyományokra tekint vissza. Az emberek megélhetését a földművelés és az állattenyésztés biztosította, de mára sajnos ez már nem jellemző.

A község területén látható Zalán bolgár vezér földvára, rajta a XVIII. században épült műemlék templommal. Mellette a nemrégiben kialakított Skanzen (Szabadtéri Múzeum) egy Árpád-kori települést mutat be. A „Bronzkortól napjainkig” c. helytörténeti kiállítás még a legkisebbeknek is ad bőven információt, érdekességet, alapozó tudást gyökereinkről, múltunkról. A kosárfonás történetét és a halászati eszközöket, szerszámokat a Kosár és Vesz-szőtermék kiállító teremben ismerhetjük meg.

Település háborítatlanul őrizte meg azokat a természeti értékeket, amelyeket a Tisza közelsége alakított évezredekken keresztül. A különböző színekben pompázó vízi virágok, a Tisza partot övező galériaerdő különleges fafajtái, a gazdag madárvilág bőven ad látnivalót a legkisebbeknek is. Kora tavasszal nyílik a békaliliom, fehér tündérrózsa, a sárga virágú tavirózsa, a virágkáká. A Tisza parti margitvirág a Kárpát-medence bennszülött növénye. A vízi világ legjellemzőbb fajai közt szerepel a bütykös hattyú, a kanalas gém, a nádírigó, a kárókatona, a kócsag stb.

A szociokulturális háttérrel tekintve: az ősi lakosokat felváltja a városokból kitelepülő elszegényedő réteg. Bár életkorukat tekintve fiatalok, gyermekes családok, a megélhetésüket azonban a segélyek, a szociális támogatások teszik ki. A szülők döntő többsége szakmunkásképzőt végzett, vagy érettségizett, de ennél alacsonyabb végzettségűek is vannak. A diplomás szülők aránya a legkisebb. A szülők fizikai és alkalmi munkából élnek, kis részük szellemi alkalmazott, a vállalkozók azonban igen kevés számot képviselnek.

Tapasztaljuk, hogy a családok, a családokon belül a gyermekek életkörülményei mennyire befolyásolják óvodai nevelésünket. Ahogy szerte az országban észlelhető, a mi községünkben is nyomon követhetők a technikai fejlődés hatásai, a családokon belüli korlátozottabb lehetőségek, a családszerkezetek változásai, élményforrások csökkenése, megélhetési problémák, munkanélküliség, s vonzatként az életszínvonal romlása, tartalékok felélése, a családi klímában fellelhető frusztráció. A csonka családok száma is igen magas, így sajnos egyre több a kiemelt figyelmet igénylő gyermek.

Mindezek ismeretében igyekszünk élmény-gazdaggá formálni óvodai életünket, amelyben meghatározó erővé válhat a gyermekeket körülvevő tárgyi és személyi környezet.

Ebben a gazdag történelmi múlttal rendelkező, és csodálatos élővilággal körülvett közösségekben működik a Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda.

Tiszaalpár Önkormányzata a DAOP program keretében sikeresen pályázott az infrastrukturális fejlesztésre, melynek eredményeként új óvoda épülhetett Tiszaalpáron. E pályázat kitétele volt a szakmai megújulás is, melyet TÁMOP 3.1.4 pályázat keretében valósítottunk meg. Az infrastrukturális és tartalmi megújulással intézményünk megfelel a mai kor követelményeinek.

Programunkban a természet- és környezetvédelmi feladatok kiemelten szerepelnek, ezért munkánkban nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek környezettudatos magatartásának és egészséges életmódjának, élethosszig tartó tanulásának megalapozására.

1.1.1. Zöld óvoda

Óvodánk két alkalommal nyerte meg a zöld óvoda címet, megfelelve a „zöld óvoda” kritériumrendszerének. Ennek szellemében természetszerető, környezetbarát gyermekeket nevelünk. Megújuló programunkkal új, korszerű tanulási lehetőségeket, módszertani eljárásokat vezettünk be (terepi tapasztalás, felfedeztetés, élménypedagógia, kooperatív tanulás). Szívügyünknek tartjuk a felnövekvő gyerekek személyiségének struktúrájába mélyen beépíteni azokat az impulzusokat, melyek gyökeresen, életre szólóan meghatározzák szülőföldjükhöz, világhoz való viszonyukat.

1.2. Az óvoda, jellemző adatai:

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda

OM azonosító: 027689

Az intézmény címe és elérhetősége:
6066 Tiszaalpár Ady Endre u.40.

Telefon:

06-76/424-940

06-30/627-9231

E-mail: tiszaovi@citromail.hu

Honlap: www.tunderrozsaovoda.hu

Az óvoda fenntartója, címe és elérhetősége:

Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata
6066 Tiszaalpár Árpád tér 1.

Telefon:

06-76/424-133

Alapítványaink:

„ALAPÍTVÁNY TISZAÚJFALU GYERMEKEIÉRT”

Adószám: 18344769-1-03

„ÁRPÁD FEJEDELEM ÓVODÁSAI”

Alapítvány

Adószám: 18351435-1-03

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

- A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik.
- A hitoktatás a törvényi előírásoknak megfelelően – évente - a szülői igényekre alapozva biztosított.

II. Gyermekkép, óvodakép

2.1. Gyermekkép

Az óvodáskorú gyermek, fejlődő személyiség. Fejlődését befolyásolják a genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, és a környezeti hatások (spontán és tervszerű). Ezek együttes hatása segíti gyermekeink fejlődését. Fontosnak tartjuk a gyermekek életkori sajátosságainak, illetve egyéni szükségleteinek ismeretét, testi, szociális, érzelmi, és értelmi fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérését, erre alapozva a gyermeki személyiség komplex fejlesztését.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, melynek során törekszünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására. Biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, ahol tudatosan igyekszünk nem helyet adni az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben. Egyéniségéhez optimálisan illeszkedő, magas színvonalú nevelésben, pedagógiai rendszerben, szeretetteljes környezetben nevelkedjen, hátrányai csökkenjenek.

A különbözőséget elfogadjuk és együttműködésre törekszünk. Az egyéni különbségeket toleráljuk, függetlenül attól, hogy etnikai, kulturális vagy pszichofizikai eltérések vannak gyermekeink között. Kiemelt hangsúlyt fektetünk a különleges bánásmódot igénylő, valamint a hátrányos- illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő fejlődésének elősegítésére, a meglévő hátrányok csökkentésére.

Olyan gyermekek nevelése a célunk, akik:

- érzelmeikben gazdagok, a különbözőségekkel természetes módon együtt tudnak élni, koruknak megfelelő mértékben empatikusak, szolidárisak, társaikkal türelmesek, megértőek, segítőkészek
- szülőföldünkhöz, településünk gyökereihez kötődnek, értik a hagyományok üzenetét
- tisztelik az életet, képesek az épített és természeti környezet védelmére, környezetükben jól tájékozódnak, kedvük, igényük szerint tudnak mozogni térben, időben
- nyitottak, vidámak, önmagukat értékelni tudók, örülnek a közös élményeknek, be tudnak kapcsolódni a közösség életébe, szokás- és normarendszerük megfelelően alakul, fejlődik
- mozgásuk harmonikus, összerendezett legyen, kialakult testsémával, megfelelő téri tájékozódó képességgel rendelkezzenek
- kialakuljon bennük a tanulás alapját képező szándékos figyelem, feladatértés, feladattartás és feladattudat
- kérdéseiket bátran, nyíltan meg tudják fogalmazni, jól kommunikálnak, és érzelmeiket ki tudják fejezni (verbálisan és nonverbálisan is)
- rá tudnak csodálkozni az őket körülvevő világra, érdeklődőek, befogadóak az új ismeretek iránt, kreatívak, játszva tanulnak egymástól és a felnőttektől, miközben fejlődnek készségeik, képességeik, kompetenciáik

2.2. Óvodakép

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek három éves korától az iskolába lépésig.

Az óvó-védő, szociális és nevelő-személyiségfejlesztő funkciónk mellett biztosítjuk óvodás gyermekeinknek azokat az optimális feltételeket pedagógiai tevékenységrendszerünkkel és tárgyi környezetünkkel, amelyek segítségével az óvodáskor befejeztével „megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei”.

Óvodánkat az alábbi alapelvek jellemzik:

- boldog gyermekkor prioritása, gyermekközpontúság
- a gyermeki, emberi jogok tiszteletben tartása és a gyermekek mindenekfelett álló érdekének érvényesülése: elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, bizalom
- a gyermek személyiségfejlődésének, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása megfelelő pedagógiai módszerekkel (tevékenység központúság, bátorító nevelés)

Célunk:

A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának, a hátrányok csökkenésének elősegítése, továbbá az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevétele (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása is).

Feladatok:

- érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése
- a gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtése
- a játék semmi mással nem helyettesíthető kiemelt szerepének biztosítása
- egészséges életvitel, egészséges táplálkozás megalapozása
- munkajellegű tevékenységek során a közösségért való tevékenykedtetés örömeinek megélése
- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása, kielégítése
- kompetencia-érzés kialakítása, fenntartása, komplex képességek fejlesztése
- sokszínű, az életkornak és az egyéni fejlettségnek megfelelő tevékenység biztosítása, és ezeken keresztül a műveltségterületek közvetítése
- egyéni differenciált bánásmód, minden gyermeket megillető személyes bensőséges kapcsolat
- hagyományokon alapuló értékmegőrzés
- családdal való együttműködés, a szülő partnersége
- partnerekkel való együttgondolkodás
- személyes példamutatás, életvitelben és az emberi kapcsolatokban
- ökológiai szemléletalapozás (környezetbarát-, takarékos szemléletmód, a fenntarthatóság elve, környezettel való harmonikus együttélés – holisztikus szemléletmód).

III. Az óvodai élet megszervezésének elvei

3.1. A program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei

Az intézményünkben folyó nevelést **15 óvodapedagógus** végzi, akiknek nevelőmunkáját **2 pedagógiai asszisztens, 1 óvodatitkár, 7 dajka** segíti és egy konyhai kisegítő, illetve egy karbantartó egészíti ki. Az intézmény működését az óvodavezető irányítja. Óvodánkban a nevelés egy székhelyen (Ady E. 40.) folyik.

3.1.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai munka eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igénylik.

Az SNI gyermekek ellátását szükség esetén a fogyatékoság típusától függően külső, szakirányú gyógypedagógus segíti. A beszédhibás gyermekekkel külsős szakemberként rendszeresen logopédus foglalkozik

Valamennyi munkatárs folyamatos együttműködése, összehangolt munkája nélkülözhetetlen a befogadó szellemiségű óvoda, az inkluzív nevelés kialakítása érdekében.

Humán erőforrás	Munkakör	Fő
Pedagógusok száma	óvodapedagógus	15
Pedagógiai munkát közvetlenül segítők száma	pedagógiai asszisztens	2
	óvodatitkár	1
	dajka	7
	konyhai kisegítő	1
További alkalmazottak	konyhai kisegítő	1
	karbantartó	1

3.1.1.1. Óvodapedagógusok

Óvodánkban a nevelőmunkát a törvényi előírásoknak megfelelően **képzett óvodapedagógusok** végzik. Az alapképzettségen túl a következő szakképzettségekkel rendelkezünk:

Képzettségi mutatók

A továbbképzés megnevezése	A képzés óraszámja				Résztevők Száma/fő
	30	60	OKJ	Szak-vizsga	
Óvóképző főiskolát végzett pedagógusok					15
Óvodamenedzser vezető				x	1
Vezető óvodapedagógus				x	1
Fejlesztőpedagógus				x	2
Gyógytestnevelés				x	1
Nyelv-és beszédfejlesztő				x	1
Pedagógia szakos előadó				x	1
Minőségfejlesztés	x				1
Népi kismesterségek oktatója			x		1
Hatékony gyermek megismerési technikák	x				10
HHH gyermekek beóvodázását elősegítő integrációs program	x				2
Kompetencia-fejlesztő módszertani képzés	x				7
Drámajáték vezető			x		2
Delacato-módszer			x		6
Okoskocka	x				8
Vitamin torna	x				2
Gyermektánc és – tanítás az óvodában					3
Bábcsoportvezető			x		3
Elsősegélynyújtás	x				4
Zöld Óvoda (Földön, vízen, levegőben)	x				2
Mentálhigiéniai alapkülső továbbképzés (MAP)	x				12
Munkavédelmi ismeretek	x				2
Forrásszerzés-projektíró és megvalósító ismeretek		x			3

Tanügy-igazgatási auditor képzés	x				1
Játékkészítés		x			4
Számítástechnikai alapismeretek, internethasználat és szövegszerkesztés alap- szinten		x			1
A TÁMOP 3.1.4. pályázati projekt megvalósításával kapcsolatos képzések teljesítése összesen:					
Menedzsmentképzés	x				1
Kompetenciafejlesztő módszertani képzés	x				4
IPR alkalmazását támogató módszertani kép- zés óvoda-iskola közti átmenet	x				7
IPR alkalmazására felkészítő tantestületi kép- zés	x				7
Hatékony gyermek megismerése	x				2
Infokommunikációs képzés (IKT)	x				3
SNI gyermekek együttnevelése		x			1
Kooperatív technikák	x				2
Tevékenységek központú	x				2
Tanulói differenciálás heterogén csoportban	x				2

Pedagógusattitűd

Hitvallásunk a pedagógiai optimizmus, a gyermekek mindenképp felett álló érdeke, a szülők tisztelete, segítőkészség és a tolerancia.

Nevelőtevékenységünkben meghatározó:

- a támogatói attitűd
- az előítéletektől mentes, segítő, elfogadó magatartás
- gyerekszeretet, tolerancia iránti elkötelezettség
- gyerek- és családcentrikusság
- játék- tevékenységközpontú szemlélet
- együttműködés, kölcsönös bizalom
- differenciált nevelés iránti elkötelezettség
- pedagógiai megújulásra való törekvés
- rugalmas alkalmazkodás a folyamatosan változó világhoz
- inkluzív szemlélet
- modellszerep a gyermekek, szülők, kollégák számára
- nyitottság, bizalom, őszinte érdeklődés a családok és partnereink iránt
- kreativitás
- titoktartási kötelezettség
- elkötelezettség a környezetvédelem, egészséges életmód szokásai iránt.

3.1.1.2. Dajkák

A dajkák az óvodapedagógusok segítői, a nevelésbe való intenzívebb bevonásukat és az óvónő - dajka partneri kapcsolat kiszélesítését célunknak tekintjük. Helyük, segítő szerepük felértékelődött az óvoda belső életében. Az inkluzív pedagógia teszi szükségessé segítői szerepkörük hatékonnyá tételét. Társadalmi elvárás, hogy az óvodai nevelőmunkát szakképzett dajkák segítsék. Képzésük során pedagógiai, pszichológiai, egészségtani ismeretekre, gyakorlatra tettek szert. A megszerzett ismeretek feljogosítják őket arra, hogy tudatosabban, eredményesebben végezzék munkájukat.

Képzettségi mutatók

Óvodánkban 7 dajka segíti az óvónők munkáját. Végzettségük az alábbiak szerint alakul:

8 általános iskolai végzettségű	1 fő
szakmunkás végzettségű	1 fő
dajkaképzőt végzett	4 fő
érettségi + gyermekfelügyelő	2 fő

Dajkai attitűd:

- gyerekszeretet, segítőkészség, tolerancia
- megfelelő szintű nevelési és fejlődés-lélektani ismeret
- egészségvédő pozitív mintaadás
- elemi higiénés viselkedésre szoktatás
- testi épség védelme, higiénikus környezet tárgyi feltételeinek biztosítása
- pedagógiai információk titokként való kezelése
- szakmai megújulásra, önképzésre való nyitottság
- az óvodapedagógus irányítását elfogadó együttműködés
- egyéni bánásmód érvényesítése
- tudatos segítségadás az óvónő munkájában
- mintaadó viselkedés, beszéd, személyi higiénia, ápoltság tekintetében
- legyenek képesek befogadó, elfogadó együttélési normákat, értékeket működtetni
- rugalmasság
- elkötelezettség a környezetvédelem, egészséges életmód szokásai iránt

3.1.2. Az intézmény belső továbbképzési rendszere

Ön- és továbbképzéseken szerzett ismeretek átadására, átvételére az év során 2-3 alkalommal lehetőséget biztosítunk. A résztvevők számát, az előadás idejét, anyagát írásban rögzítjük. A lebonyolításért a nevelőtestület egy megbízott tagja felel.

3.1.2.1. Az óvodapedagógusok belső továbbképzésének szempontjai a jövőben

- az aktuális évben kiemelt témák, nevelési területek
- pályázati lehetőségek
- vállalt feladataink (Zöld Óvoda, TÁMOP, IPR)
- ismeretek, készségek megújítása, bővítése, fejlesztése
- bemutató foglalkozások.

3.1.2.2. Óvodapedagógusok továbbképzéseinek egyéb színterei

- környező települések óvodáinak megismerése
- konferenciákon való részvétel (helyi, megyei és országos szintű)
- szakmai találkozók
- nyílt napok.

Azokat a továbbképzéseket részesítjük előnyben, amelyek:

- óvodai programunk megvalósításához szervesen illeszkednek
- minősítések elkészítése után az óvodavezetés szükségesnek ítél meg
- a kollégák szakmai fejlődése érdekében szükségesek.

3.1.2.3. Dajkák szakmai kompetenciáinak fejlesztése

- belső továbbképzéseken való részvétel
- környező települések óvodáinak megismerése
- önképzés szorgalmazása
- szakirodalmi anyagok (cikkek, könyvek, higiéniai- és élelmiszerkezelési ismeretek) megismerése.

3.1.3. Tárgyi adottságok és feltételek

Az Ady Endre utcában működő új 7 csoportos óvoda megfelel a mai kor követelményeinek. A 20/2012.(VIII.31.) EMMI 2. melléklet a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeit és felszereléseit szabályozza. Ennek alapján óvodánk által összeállított eszközlista az 1. sz. mellékletben található.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését olyan módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését, lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését.

A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el. Az óvoda egyidejűleg biztosít megfelelő környezetet az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

3.1.3.1. Az óvoda helyiségei

Helyiség funkciója	Száma	Felszereltsége
Csoportszoba	7	Program specifikus berendezéssel
Tornaterem	1	Számos mozgásfejlesztő eszközökkel
Logopédiai szoba	1	Megfelelő fejlesztési eszközökkel
Nevelői szoba	1	Célszerű berendezéssel és felszereléssel
Elkülönítő (családi szoba) (több funkciós helyiség)	1	Lehetőségteremtés a szülők fogadására
Fejlesztő szoba	1	Megfelelő fejlesztési eszközökkel
Orvosi szoba	1	Szükség szerinti elkülönítésre
Irattár	1	Dokumentumok tárolása
Irodahelyiségek	1	Számítógépekkel, telefon, fax és internet hozzáférhetőséggel
Sószoba	1	Speciális felszereltséggel

Tálalókonyha és hozzá tartozó helyiségek	1	A HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezéssel és működéssel
Udvar	1	Számos mozgásfejlesztő játékkal, teraszokkal

Szakmai eszközeink folyamatos bővítésénél arra törekszünk, hogy pedagógiai munkánk minősége minél magasabb szintű legyen. **Az SNI gyermekek fejlesztéséhez rendelkezünk a gyógypedagógus által javasolt fejlesztőeszközökkel.** Fejlesztő- és logopédiai szoba áll rendelkezésre az egyéni- és kiscsoportos fejlesztéshez.

Az óvodaépület helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. Az óvoda berendezése az egyszerűség, a takarékoság, a praktikusság jegyeit mutatja, a helyi sajátosságot is tükröző természetes anyagok felhasználása érvényesül (vesszőtermékek). A gyermekek által használt eszközöket, játékokat körültekintően vásároljuk meg, pl. nincs mérgező festékkel bevonva, nem káros a környezetre.

Csoportszobák

Minden csoportszobának egyéni arculata, hangulata van, sok-sok növényrel, a természet-sarokban a természet által adott "kincsekkel".

A csoportszobák berendezésénél fontos szempontnak tekintjük a gyermekbarát tanulási környezet kialakítását. A jól megtervezett környezet elősegíti a befogadás folyamatában az önállóságot, a komplex - spontán illetve szabadjátékot, a tervszerű differenciált fejlesztést és a problémamegoldást. Az elkülönült területek számos játékra és felfedezésre serkentő eszközt, anyagot tartalmaznak. Kialakításuk során legfőbb szempont, hogy ezek a területek megfelelő helyet biztosítsanak a játéknak, helyszíniül szolgáljanak az ismeretek alkalmazásának, teret adjanak felfedezésre, cselekedtetésre, alkotásra, hiszen a gyermek élményei segítik a további cselekvő tanulást. Kiemelt színterei a tapasztalatszerzésnek, a tudásszerző tanulási kompetenciák megalapozásának.

A kialakított tevékenységközpontok állandó lehetőséget adnak a sokszínű tevékenységre a gyermek szükségleteinek megfelelően.

A tevékenységközpontok mobil bútorokkal elkülönített színterei a csoportszobának, amelyek többek között a játékos tanulást segítő tevékenységek színterei. Ezek biztosítják a mikrocsoportokra való tagozódást, ezzel is elősegítve a szocializálódást, a személyesebb kapcsolatokat. A játékok hozzáférhetőségét a nyitott polcok, tárolók biztosítják.

Az elhelyezett eszközök használata nem kötődik egyértelműen az adott területhez, a gyermekek ezeket a játékok tartalmának, és a csoportban kialakított szabályoknak megfelelően használhatják. Méretükben, funkciójukban változatosak, alkalmazkodnak a különböző korú gyermekek életkori sajátosságaihoz. Az eszközöket nyitott polcokon, természetes alapanyagú tároló edényekben, kosarakban tároljuk, amelyeket a gyermekek szabadon, elképzelésüknek megfelelően használhatnak, kiegészítve a gyermekek által közösen készített játékokkal. A csoportszobában kapnak helyet az aktuális témához kapcsolódó gyűjtemények, folyamatábrák, térképek és más szemléltető eszközök.

Falait olajfestmények, akvarellek, pasztellrajzok díszítik. Ezek az alkotások Tiszaalpár gyönyörű természeti adottságait ábrázolják és adnak lenyomatot az örökkévalóságnak.

Udvar

Ritka, talán egyedi sajátossága udvarunknak a Tisza közelsége. Kertünk végében helyezkedik el a Holt-Tisza, mely csodálatos madár- és növényvilágával páratlanul gazdagítja közvetlen környezetünket.

Óvodánk nevét is egy a Tisza vizében nyíló csodálatos virág a „tündérrózsa” ihlette.

Gyermekeink számára az udvaron töltött szabadidő aktív kihasználását rendkívül fontos feladatnak tartjuk. Az udvar szerves része mindennapjainknak. Nem mindegy, hogy gyermekeink életük legfogékonyabb, legmozgékonyabb korszakát milyen környezetben töltik.

A játszóudvar (7800 m²) a törvényi előírásoknak megfelelően bevizsgált, többnyire természetes anyagokból készült játékokkal ellátott. Nagysága miatt négy madárnevekkal és információs táblákkal ellátott játszóhelyre különül el. A tereket élő növények választják el, színesítve udvarunkat. A játszórészek nagysága és a játékeszközök (árnyékolt homokozó, mászóka, csúszda, hinta, Outfit eszközök) elhelyezése biztosítja a gyerekek számára a megfelelő mozgás- és játékgény kielégítését, erő, ügyesség, gyorsaság kipróbálását.

Az udvaron a már meglévő öreg diófák megfelelő árnyékot nyújtanak a gyermekek számára, utánpótlását folyamatos ültetéssel biztosítjuk. Gyógynövényes kert, ivókút, és madáritató, gazdagítja még udvarunkat. Esős idő esetén térköves féltetős terasz biztosítja a gyerekeknek a levegőzést.

Jó idő esetén lehetőség van a szabad térben való étkezésre. Udvarunk éke a kemence, mely lehetőséget kínál kenyér, kalács, tök sütésére, dió, mogyoró pirítására, gyümölcsaszalásra. A kemence a kompetencia alapú nevelés megteremtésének kitűnő eszközévé vált.

Óvodánk Madárbarát Óvoda. A csoportszobák ablakai előtt elhelyezett madáretetők lehetőséget kínálnak még a zord időben is a madarak megfigyelésére.

Az óvoda udvara mentes az allergiát, mérgezést és sérülést okozó növényektől. Az óvodakertben a lehetőségek figyelembevételével valósul meg virágoskert, gyógy- és fűszernövényrész, sziklakert. A gyermekek a kertgondozáshoz kerti szerszámokat használnak.

Külön tároló áll rendelkezésre a használt étolaj gyűjtésére.

Óvodánk udvarának „zöld szigetté” alakításával a holisztikus látásmódot, a fenntarthatóság elveit közvetítjük.

Az infrastrukturális és tartalmi megújulással (TÁMOP 3.1.4.) eleget tudunk tenni a mai kor követelményeinek.

A takarékosági rendszer kiépített az óvodában a villany, a vízhasználat, fűtés terén. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, a termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. WC öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz, a levegő illatosítására gyógynövények állnak rendelkezésre.

Szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (papír, műanyag, kupak).

A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul. Az óvoda működése során rontott papírok külön tárolóba kerülnek, hogy újból felhasználhassuk.

3.2. Az óvodai élet szervezeti keretei

Az óvodai élet megszervezése a törvényi előírásoknak (SNI, HHH arány), vegyes biológiai életkor, nemek aránya és a partneri igényeknek megfelelően történik, tekintettel a helyi szokásokra, igényekre, egyéni szükségletekre.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Az óvoda nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A tevékenységek szervezeti keretei

- önálló- és irányított tapasztalatszerzés
- tevékenységekben megvalósuló tanulás

3.2.1. Hetirend

A hetirend folyamatosságot, rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportban. Tevékenységeinket a kompetencia alapú óvodai programcsomag egyes tématerveinek megjelenítésével az óvoda hagyományainak, helyi sajátosságainak figyelembevételével szervezzük, ezeken keresztül dolgozzuk fel az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket. A hetirend visszatérő, rendszerességet, szokásokat alapozó tevékenységei lehetőséget biztosítanak a rugalmasságra, a váratlan események zökkenőmentes beépítésére. Kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlődésük ütemét, a családok sajátosságait, hogy közben biztosítjuk a tevékenységek sokféle variációját a szabad játék alatt. A levegőzés, az udvari élet kiemelt jelentőségű. A szabad levegőn végezhető többféle tevékenység biztosított jól felszerelt udvarunkon.

3.2.2. Napirend

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével.

A napirend rugalmasan igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi egy-egy csoport szokásait, összetételét, a gyermekek egyéni sajátosságait, igényeit.

Tartalmazza a szabad játékot, a mozgásfejlesztést, a tevékenységeket, a szabadban történő játékot, mozgást, levegőzést, az étkezéseket és a pihenést. A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja.

A stabilitást, az érzelmi biztonságot a gyermek számára a napi élet során a rendszeresség, az állandó, minden felnőtt által közvetített normarendszer, az azonos időpontban visszatérő tevékenységek adják.

IV. Nevelési feladatrendszer

4.1. Az egészség és környezeti nevelés alapelvei – Az egészséges életmód alakítása

Gyermekkorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, ezért az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület.

A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét.

Cél:

- a testileg, lelkiileg egészséges kiegyensúlyozott gyermekek nevelése
- egészségkultúrájuk kialakítása
- az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés

Feladat:

- a gyermekek testi, lelki egészségének biztosítása, komfortérzetük kielégítése
- mozgásigény fokozott kielégítése, testi képességek fejlesztése
- egészséges életvitel biztosítása
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós feladatok ellátása
- fontos feladatunk az anamnézis felvétele közben felderített betegségeket regisztrálni, figyelemmel kísérni
- éves rendszerességgel kerül sor a védőnői szűrésre
- az óvodában megbetegedett gyermek szüleit haladéktalanul értesíteni
- a mindennapos mozgásos tevékenységekben különös hangsúlyt helyezni a gerinc deformitások, lúdtalp megelőzésére, testtartásuk javítására
- súlyosabb esetekben (szakorvosi vélemény alapján) gyógytestnevelő foglalkozzon gyermekeinkkel
- minél több időt töltsenek a gyermekek a szabadban
- a sajátos nevelési igényű gyermekeknél fokozottan figyelemmel kísérni, hogy a sérülési fokuknak megfelelő mozgás lehetősége rendelkezésükre álljon
- évi rendszerességgel kerüljön sor a fogászati, gyermekorvosi, védőnői szűrésre

Feltételrendszer:

- az óvoda családias, otthonos, esztétikus, egészséges légkörének megteremtése
- a csoportszobáinkat alkalmassá tettük a több funkció betöltésére
- a csoportszobában, az öltözőben és a mosdóban minden gyermeknek van külön tároló helye

- a zsebkendő állandóan elérhető helyen van
- a mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését
- a rendelkezésünkre álló tornaterem biztosítja a legalább heti egy alkalommal történő játékos testnevelés megvalósítását
- udvarunkon árnyékos és napos, valamint füves, homokos játszórész található
- homokozók és változatos mozgásra készítő játékok állnak a gyermekek rendelkezésére
- a sószoba a betegségek megelőzésében nyújt segítséget
- a beteg gyermekeket az erre a célra kijelölt helyiségben helyezzük el (elkülönítő).

4.2. Egészségfejlesztés területei

- egészséges táplálkozás
- higiénés szokások
- öltözködés
- pihenés-alvás
- testedzés, testmozgás (spontán, tudatosan szervezett mozgás, mindennapos szervezett mozgás)
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

4.2.1. Egészséges táplálkozás

- az étrendet minden hét elején kifüggesztjük
- az étrend összeállításánál javaslatot teszünk arra, hogy megfelelő tápanyag és változatos összetétel álljon a gyermekek rendelkezésére
- a gyermekeknek különböző táplálkozási szokásait kellő toleranciával kezeljük
- folyamatos reggeliztetéssel igazodunk a gyermekek szükségleteihez
- az étkezéshez való előkészületben a gyermekek is részt vesznek (életkori fejlettségüknek megfelelő szinten), étkezéskor részesei az önkiszolgálásnak
- étvágytalanság, válogatás esetén nem kényszerítjük a táplálék elfogyasztására
- az óvoda központi étrendjét kiegészítjük vitamindús zöldségekkel, gyümölcsökkel (a szülők felajánlásával)
- gyümölcsnapokon a gyümölcs tisztítása, szeletelése, terítése a gyermekek közreműködésével történik
- arra törekszünk, hogy ismerjenek meg néhány gyógynövényt, s szívesen fogyaszták azt pl. csipkebogyó, citromfű, bazsalikom, kamilla stb.
- alkalmanként magvas napot iktatunk be (szezám, tökmag, napraforgó, stb.)
- az esztétikus terítés, kulturált étkezés igényét kialakítjuk (helyes eszközhasználat, halk beszéd)
- a nap bármely időszakában biztosítjuk a gyermekek folyadékszükségletének kielégítését (csoportszobában elhelyezve)

Az óvodapedagógus és dajka feladatai:

- biztosítani a kulturált étkezés feltételeit
- megismertetni a gyerekeket az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával
- fokozottan ügyelni a táplálékérzékeny gyermekek diétájára
- megismertetni a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel
- örömtelivé tenni az étkezést, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához
- népszerűsíteni az egészséges életmódot szervezett tevékenység keretében (Egészség-hét)
- tanácsot adni szülői értekezleten, kötetlen beszélgetés keretében, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki

4.2.2. Higiénés szokások

- a gyermekek gondozása közben differenciált segítséget nyújtunk
- az óvodai és a családi gondozási szokásokat megismerjük és összehangoljuk
- WC-használat esetén intimitás biztosítása
- kézmosás igényének kialakítása szükséglet szerint
- különös gondot fordítunk fogai ápolására, érzékszerveik védelmére
- figyelmet fordítunk az energiatakarékos szabályok betartására (csöpögő csapok, elzáratlan folyóvíz), pazarlás kiiktatására
- a védőnők rendszeres ellenőrzésével különös gondot fordítunk a fejtetvesség megakadályozására
- szükség esetén az arra rászoruló gyermeket lefürdetjük
- nyáron a délutáni pihenő előtt lefürdetjük a gyermekeket

Az óvodapedagógus és dajka feladatai:

- elegendő idő biztosítása a napirend keretei között a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére
- a tisztálkodási folyamat helyes sorrendiségének és technikájának megismertetése
- tudatosítani a gyermekekben a tisztaság alapvető fontosságának, a betegség, fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor-specifikus módszerekkel
- az önállóság fokozatos kialakítása
- ezen túlmenően még a dajkák a mindennapos munkájához tartozik a portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés

4.2.3. Öltözködés

- igyekszünk a szülőket meggyőzni, hogy milyen fontos a kényelmes, többretegű öltözködés
- jeles napokra, sétákra, kirándulásokra alkalomhoz illő ruhát kérünk.

Az óvodapedagógus és dajka feladatai:

- elegendő idő és szükséges segítség biztosítása az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében
- a szülők figyelmének felhívása a megfelelő mennyiségű, minőségű ruházat és cipő biztosítására (például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű, minőségű cipők).

4.2.4. Pihenés – alvás

- a gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki
- a gyermekek alvásidejében is a komfortérzet megteremtése (pizsama használata, egymásba rakható, ultrakönnyű modern óvodai fektetők)
- elalvás előtt mesélünk, altatódalokat énekelünk, ezzel is megteremtve a szükséges nyugalmat
- a különböző alvásigényeket differenciáltan kezeljük

Az óvodapedagógus és dajka feladatai:

- biztosítani a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit
- a terem szellőztetésének ellenőrzése, az ágyak megfelelő elhelyezése (a lehető legnagyobb távolságban)
- segíteni a gyermekek elalvását, biztonságot adó szokásrendszerrel (pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal)
- a pihenés időtartamának a csoport szükségleteihez igazítása
- az ágynemű mindenkor tisztaságának biztosítása

4.2.5. Testedzés, testmozgás (spontán, tudatosan szervezett mozgás, mindennapos szervezett mozgás)

A mozgás segíti a gyermeket a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg.

Mindennapi szabad mozgás:

- az óvodában olyan otthonos, családi légkört, környezeti feltételeket biztosítunk, amelyben a gyerekek szabadon mozoghatnak, biztonságosan eligazodhatnak
- a szabályok meg tanulásával egyre biztonságosabban tudják használni az eszközöket, **sporteszközöket**, egyre jobban el tudnak igazodni a térben
- a természetes nagymozgásokat egyénileg gyakorolhatják az udvari mozgásfejlesztő eszközökön, ezáltal mozgáskoordinációjuk fejlődik
- a rövid ideig tartó, szervezett séták mozgásszükségletük kielégítéséhez nélkülözhetetlenek
- a mindennapi levegőzés elengedhetetlen edzettségük erősítéséhez

Mindennapos szervezett mozgás (mindennapos testnevelés)

A rendszeres mozgás biztosítását, a mozgáskultúra megalapozását, a motoros képességek fejlesztését az óvodai nevelési programban szereplő délelőtti és délutáni mozgásos tevékenység, a mindennapi testnevelés szolgálja. Egészségpedagógiai cél a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös (játékos, sportos) mozgás által kiváltott öröm átélése.

Testmozgás (játékos testnevelés)

A mindennapos testnevelés mellett korcsoportra szabott (differenciált), testnevelési csoportos foglalkozás megvalósítása történik a tornateremben heti egy alkalommal.

Az óvodapedagógus feladata:

- biztosítsa változatos napi és heti rendben a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését
- szervezzen minden nap mozgástevékenységet
- tartson heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást
- biztosítson edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával
- szervezze meg a helyet, időt, a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait
- biztosítsa - időjárástól függően – a napi 1-3 órát levegőn és napfényen való tartózkodást

Dajka feladata:

- biztosítsa az óvónő számára a feltételek megteremtését csoportszoba folyamatos szellőztetése, eszközök előkészítése
- differenciált segítségnyújtás az öltöztetésben
- kíséret séták alkalmával

4.2.6. Baleset-megelőzés

- a balesetek megelőzése céljából a gyermekek figyelmét felhívjuk a balesetveszélyes helyzetekre. Elmagyarázzuk nekik, hogyan lehet megelőzni, elkerülni a baleseteket. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra
- az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó
- a feladatok az SZMSZ – ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz az elkülönítő szobában található.

Az óvodapedagógus és dajka feladatai:

Az alábbi szabályok megbeszélése és betartatása a gyermekekkel:

- játékok rendeltetésszerű használata (csoportszoba, udvar)
- az apróbb játékokkal az asztalnál játszanak, ne vegyék a szájukba
- ne szaladgáljanak, a bútorokra nem mászhatnak fel

- ha sérült játékot találnak, szóljanak valamelyik felnőttnek
- elektromos dolgokhoz ne nyúljanak
- a folyosón ne szaladgáljanak, ha vizes a padló, lassan, óvatosan közlekedjenek
- az öltözőszekrényekre tilos felállni, felkapaszkodni
- a mosdóban lassan közlekedjenek a csúszásveszély (padló víz és szappanfoltossága/) miatt
- a csúszdára a lépcsőn menjenek, összezárt lábbal, és csak ülve csússzanak le
- a homokot ne hordják szét
- a mászókán két kézzel kapaszkodjanak
- ha sérült homokozó játékot találnak, szóljanak felnőttnek
- szóljanak, ha elhagyják az udvart (bemennek inni vagy a WC-re)
- sétánál egymás háta mögött párosával menjenek, a sorból ne lépjenek ki

4.3. A környezettudatos magatartás megalapozása

A környezettudatosság nem más, mint személy szerinti tudatos felelősségvállalás, tájékozottság, érzékenység a közvetlen és tágabb környezetünkkel, élőhelyünkkel szemben.

Cél:

- a környezeti értékek kialakításához szükséges szokás- és szabályrendszer, érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás segítése
- optimista életszemlélet kialakítása
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása

Feladat:

- közvetlen környezeti értékek megismerése, értékörzés, természetvédelmi feladatok
- a környezettel, természettel kapcsolatos témák feldolgozása képességfejlesztő tevékenység formájában
- környezettudatos életmód elemeinek szocializációja (szelektív hulladékgyűjtés, lakó- és óvoda környezet közös megóvása
- személyes higiéné elsajátíttatása
- az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése egészséges étkezés
- anyag és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása
- csoportszoba, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága
- az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása.

4.3.1. A fenntarthatóság pedagógiájának fontos értékei

A fenntarthatóság pedagógiája a családban kezdődik. Erre épül az intézményes nevelés. Napjainkban olyan kihívás (levegő-, talaj-, vízszennyezés, élőfajok folyamatos pusztulása, életminőség romlása) elé érkeztünk, mely szükségszerű továbblépésre ösztönöz bennünket,

kisgyermek nevelésével foglalkozó pedagógusokat. A fenntarthatóság pedagógiája nem szűkül le csak a környezeti nevelésre, hanem kiegészül, egybekacsolódik az egyenjogúság, a jólét, társadalmi együttműködés, élethosszig tartó tanulás, béketeremtés, környezeti erőforrásokkal való gazdálkodás jogi-etikai kérdéseivel. Ma már nemcsak a természet fenntarthatóságára, hanem a társas-társadalmi problémák megoldására, az emberi konfliktusok kezelésére nevelés is beletartozik pedagógiai tennivalóink közé. Olyan segítséget kell, hogy nyújtsunk gyerekeink számára, mely felruházza, ellátja, gazdagítja őket e kihívások kezeléséhez.

Céljaink, feladataink:

- környezeti érzékenyítés
- természet iránti pozitív attitűd kialakítása
- természet iránti rajongás
- konfliktusok kritikus felismerésének kezelése
- helyi és globális kérdések megértetése
- jövőt vonzó tartó értékrend kialakítása
- problémák megelőzésében, megszüntetésében való aktív részvétel

4.3.2. A környezettudatos magatartás megvalósításának folyamatához kapcsolódó tartalmak

- Az épület helyiségeinek berendezésén is tükröződjön a környezetbarát szemléletmód: az egyszerűség, praktikusság, takarékoság, a természetes anyagok felhasználása érvényesüljön (virág, játék és eszköztárolók, dekorációk, bútorok és egyéb berendezési tárgyak).
- A csoportszobáknak legyen egyéni hangulata, sok növény, természetsarok a kirándulásokon gyűjtött „kincsekkel”.
- Minden csoportnak legyen kiskertje, ahol növényápolási feladatokat folyamatosan végezhetnek a gyerekek.
- Az óvoda udvarán a többfunkciós mozgásfejlesztő játékok környezetbarát anyagból legyenek, és megfelelő helyet adjanak a gyermekek játéknak: csúszdák, hinták, babaházak, homokozók árnyékolókkal biztosítja a szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhöz szükséges teret.
- Energiatudatosságra nevelés az óvodában: az energiatakarékossági rendszer kiépített az óvodában a víz, a villany és fűtés terén.
- Az épületen belül és az udvari, utcai kandeláberekben energiatakarékos izzók vannak és alkonnyatkapcsolókkal felszereltek.
- A vízcsapokon szűrők vannak beépítve a takarékos vízhasználat érdekében.
- Az étkezéseknél megmaradt tiszta víz újrahasznosítható virágok öntözéséhez, madarak itatásához.
- A fűtést energiatakarékos kazánok, környezetbarát helyileg szabályozható radiátorok biztosítják.
- Levegő illatosítására hajtógáz as légfrissítők helyett magunk által termelt gyógynövény csokrok (levendula) szolgálnak, illetve levendulaolaj vízben hígítva.
- A szelektív hulladékgyűjtés bevezetése az ÖKO látásmódot segíti, az ÖKO tudat útját építi: megismerteti a szelektív hulladékgyűjtés szabályait, a hulladék keletke-

zésének megelőzését, az újrahasznosítást és a veszélyes hulladékgyűjtést (elem, használt étolaj), mely a mindennapi életünk részévé vált.

A szelektív hulladékgyűjtést évente két alkalommal rendezünk (papír, pet palack, kupak) A használt elem, étolaj gyűjtésére egész évben lehetőséget nyújtunk az óvodában kihelyezett gyűjtőkben. „A hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében történik (ajándékok, játékok, dekorációk – kiállítás). A papírhulladékot kreatívan használjuk fel vizuális tevékenységeink során (mozaikkép, kollázs, montázs, bábok, dobójátékok, társasjátékok).

- Környezetbarát tisztítószeres használatára nagy hangsúlyt fektetünk. Szülői értekezleteken, ismeretterjesztő előadásokon, igyekszünk a szülők figyelmét is felhívni a környezetkímélő anyag használatra (vegyszerek helyett környezetbarát anyagok alkalmazására: ecet, citrom, mosószóda, illóolaj, só, stb.)
- Megfigyelések, séták, kirándulások során folyamatosan gyakoroljuk a természet-óvó- és védő magatartást:
 - nem szemetelünk
 - nem tépjük le a virágokat
 - nem tördeljük az ágakat
 - nem bántjuk az állatokat, rovarokat, bogarakat
 - csak olyan dolgokat gyűjtünk, amit a természet már elengedett.

Óvodapedagógus feladatai:

- a természet- és környezetvédelmi feladatok kiemelt kezelése
- innovatív módszerek alkalmazása, amelyek elősegítik a hatékony tanulási környezet megteremtését
- a játék, a játékba integrált tanulás, a szenzitív módszerek, a terepgyakorlatok, a kerthi munka, a megfigyelés, felfedeztetés, kísérletezés, az élmény és projektpedagógia alkalmazása
- a gondolkodásmód, az életmód, a szokásrendszer helyes alakítása, a természet szeretetére nevelés, az elődeink általi társadalmi értékek megóvására törekvés

Erőforrások:

- az óvoda alkalmazottai közül többen ezen a településen élnek, így van rálátásuk az adottságok, értékek területi elhelyezkedéséről
- az anyagi erőforrások tekintetében a családokkal való együttműködés hatására a gyűjtőmunka hatékony

A fenntarthatóság:

A jelen szükségleteit a nélkül kielégíteni, hogy a jövő szükségleteit ne csorbítsuk.

A fenntarthatóság pedagógiájának fontos értékei:

- az élet tisztelete
- a hagyomány őrzése – átmentése a jövőbe.

Mindezeket a családok hatékony és folyamatos bevonásával, élethosszig tartó folyamattal és holisztikus szemlélettel tudjuk a leghatásosabban elérni.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek a kialakított szokásoknak megfelelően felszólítás nélkül, önállóan végzik a testápolási teendőket.
- Ismerik a tisztálkodási eszközök helyét, azokat megfelelően használják, tisztán tartják.
- Zsebkeendőjüket köhögéskor, tüsszentéskor önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasszanak.
- Önállóan töltenek a kancsóból.
- Készségszinten használják az evőeszközöket (kanalat, kést, villát).
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- A kulturált étkezés alapvető szokásait ismerik (asztalnál ülve, halkán, csukott szájjal étkeznek)
- Önállóan, helyes sorrendben öltöznek, ruháikat ki – begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruháikat védik a szennyeződéstől, a gyűrődéstől, a megfelelő helyre teszik.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára
- Ismerik a szelektív hulladékgyűjtés célját és gyakorlatának elemeit.
- Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.

4.4. Az óvoda egészségvédő, fejlesztő programja

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az óvodában végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és a szervezeti működést a gyermekek és szülők részvételét úgy befolyásoljuk, hogy a gyermekek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Cél:

- segítse elő a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést
- egészsítse ki az otthonról hozott egészségkultúrát
- támogassa a gyermek környezethez történő alkalmazkodását
- készítse fel őket és megoldási stratégiákat adjon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket,
- gyakoroljon pozitív hatást a személyiséget érő változásokra
- primer prevenció (elsődleges megelőzés)
- alakítsa ki az egészségbarát viselkedési formákat

Feladat:

Az óvodai egészségnevelés területeinek felölelésével kapcsolatos feladatok, amelyek a fentiekben meghatározásra kerültek:

- egészséges táplálkozás
- higiénés szokások
- öltözködés
- pihenés-alvás
- testedzés, testmozgás (spontán, tudatosan szervezett mozgás, mindennapos szervezett mozgás)

- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás feladatai
- problémamegoldó képesség fejlesztése

4.4.1. Helyzetelemzés

Tárgyi feltételek:

- Óvodánk új épület (2010. DAOP pályázat), amely megfelel az Európai Unió előírásainak (foglalkoztató szobák, külön mosdóhelyiség, öltöző helyiség, tornaterem megfelelő tornaeszközök, sószoba, orvosi szoba, elkülönítő, logopédia, kiszolgáló helyiségek).
- Az óvoda épülete akadálymentesített, a balesetvédelmi és biztonsági előírásoknak megfelel. A csoportszobák burkolata könnyen tisztítható laminált padló, a folyosók, mosdók hidegburkolata csúszásmentes, és speciális kialakítása a gyengén látóknak is megfelel. A fűtés, víz, világítás energiatakarékos.
- A bútorok mérete a gyerekek testméreteinek megfelelő, anyaguk, színük gyerekbárat.
- Tágas folyosóinkon és aulánkban zöld sarkok találhatóak.
- A csoportszobákban természetsarok kerül kialakításra minden évben a gyermekekkel együtt.
- A csoportok fejlesztő játéka (pl. Kukatündér társasjáték) jól illeszkedik az egészségvédő- és megtartó szemlélethez.
- IKT eszközök (laptop, fényképezőgép, videó-felvevő, TV, CD lejátszó, magnó, projektor) segítik egészségnevelő munkánkat.
- A játszóudvar a törvényi előírásoknak megfelelően bevizsgált, többnyire természetes anyagokból készült játékokkal ellátott.

Személyi feltételek:

- Óvodapedagógusaink egészséges nevelési képzettségi mutatója megfelelő (gyógytestnevelő, nyelv- és beszédfejlesztő, fejlesztőpedagógus szakvizsgás képések).
- A továbbképzések területén előtérbe helyezzük az egészségvédő programokat (vitamintorna, elsősegélynyújtás, mentálhigiénés képzés, stb.)
- Egészségnevelési programunk tartalmának ismeretét kiterjesztjük az óvoda minden dolgozójára.
- Személyes mintaadással példát mutatunk.
- Az óvoda valamennyi dolgozója biztosítsa az esztétikus, gondozott udvart, óvodai környezetet.

4.4.2. Az egészségnevelés formái, módszerei

A gyermekek életkorának és egyéni fejlettségének megfelelően élmény- és tevékenység-alapú, érzékenyítő, interaktív módszerek alkalmazásai kerülnek előtérbe.

- Példamutatás, érzelmi, viselkedési minták nyújtása
- Élmény gazdag helyzetek teremtése

- Énkép alakítása, fejlesztése
- Projektmódszer
- Kooperatív módszer
- Pályázatok, kiállítások szervezése
- Mimetikus játékok
- Érzékelésfejlesztő játékok
- Drámajátékok.

4.4.3. Segítő kapcsolatok, partnerek

- Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Szakszolgálat
- Rendvédelmi szervek
- Logopédus
- Fogorvos
- Védőnők
- Családok (szülők)
- Iskola
- Gyermekorvos
- Alapítványok
- Pályázatok
- ÁNTSZ

4.4.4. Az egészségnevelés színterei

Óvodán belül:

- délelőtti fejlesztő tevékenységek
- mindennapos séta, játék, levegőzés az udvaron
- mindennapos testmozgás
- pihenés, megfelelő nyugalom biztosítása, egyéni alvásigény figyelembe vételével
- egészség heti programjai
- családi szoba által rendezett programok, versenyek a szülők közreműködésével
- lábstatikai vizsgálat megszervezése
- szülői értekezletek
- évenkénti gyermekorvosi szűrővizsgálat
- zöld jeles napok (Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak, fák napja)
- előadások, konferenciák szervezése.

Óvodán kívül:

- kirándulások
- hulladékgyűjtésben való részvétel
- szakmai továbbképzéseken való részvétel (Zöld Óvoda konferencia)

- civil szervezetekkel (Bács-Víz, hasznátolaj-gyűjtés, Faluszépítő Egyesület-virágosítás) kapcsolattartás
- kiállítások megtekintése

4.5. Érzelmi, erkölcsi nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása

Cél:

Olyan gyermekeket neveljünk, akik egészséges önbizalommal, alkalmazkodó- és együttműködő képességgel rendelkezzenek. A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Feladat:

- szeretetteljes, családi, motiváló környezet megteremtése
- óvodába lépés előtt családlátogatás szervezése (lehetőség szerint)
- nagyfokú körültekintés, türelem, gyöngédség, megértés a befogadás időszakában
- gyermekbarátságok kialakulásának segítése
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól
- esélyegyenlőség biztosítása
- tanulják meg átérezni mások problémáit
- pontos, körülhatárolható szokás és normarendszer kialakítása, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét
- közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása (séták, ünnepek, kirándulások rendezvények, születésnap, stb.)
- összetartozás, kapcsolatrendszer kialakítása
- szocializáció segítése
- erkölcsi, szociális érzékenységének, én tudatának erősítése alakulását
- udvariassági, kulturális szabályok verbalizálása (pl., kérem, köszönöm)
- tiszteljék és becsüljék, ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja. (hazaszeretet, a környezet óvása, szeretete, hagyományörzés)
- tudatosan használjuk ki környezeti adottságainkat, szépségeinket stresszoldásra, mentális egészségvédelemre
- a felnőtt ismerje és értse meg a gyermeket, tolerálja eltérő fejlődését
- az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet töltsön be

4.5.1. Értékelés és jutalmazás

Cél:

A gyermek helyes megnyilvánulásainak alakítása, pozitív motivációjának biztosítása. Büntetés nélküli nevelés érvényesítése. A gyermek magatartásának megismerése.

Feladat:

- az értékelést fontos személyiség és közösségalkakító tényezőként alkalmazzuk
- a gyermek helyes megnyilvánulásainak erősítése, pozitív motivációk alakítása

- sok siker lehetőség biztosítása, nem túl magas mércével
- minden, valamennyire sikeres teljesítmény elismerése
- jogok biztosítása
- megbecsülni a gyermeket úgy, ahogy van
- bizalmat mutatni a gyermeknek
- figyelni arra, hogy minden gyermek megtalálja a helyét
- gyermeki erősségek feltérképezése, felhasználása
- minden gyermek a csoporton belüli bátorítása, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái

- Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális, nonverbális kifejezések, kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt-megtisztelő feladatadás, számára kedves tevékenység biztosítása.
- A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású.
- Tárgyi jutalmazást nem alkalmazunk.
- A fegyelmező intézkedések az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, áttétel, motiválás, megbeszélés, szélsőséges esetben a tevékenység megállítása.
- Mindig a gyermek negatív viselkedését ítéljük el, nem a gyermeket.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Érzelmileg kötődnek óvodájukhoz, társaikhoz és a felnőttekhez.
- Igényükké válik a tevékenységekben való közös részvétel és együttműködés, a helyes viselkedés és cselekvés szabályainak betartása. Egymást figyelmeztetik a szabály megszegése esetén.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Természetes társas szükségleteik kielégítése során képesek a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
- Pozitív önérvényesítési mód jellemzi.
- A tevékenységekben kitartóak, a megkezdett tevékenységet a megbeszéltek alapján befejezik.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, konfliktushelyzetben képesek megegyezésre jutni.
- Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek és társaik közléseit.
- Megértik és követik az óvodapedagógus kéréseit, utasításait.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

4.6. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelvi-, értelmi nevelés az óvodai élet egészét átfogva, átszöve folyik. Fontos eszköze a mese, vers, dramatizálás, a környezet tevékeny megismerése.

Cél:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés. Jó kommunikációs képességekkel rendelkező, környezetét megértő, önmagát kifejezni tudó, sikeres, önbizalommal rendelkező gyermekek nevelése. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, mindezek eredményeként a beszédhibák javulása.

Feladat:

- a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs képességének alakítása, fejlesztése
- a szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált beszédkészség, képességfejlesztés megvalósítása
- ösztönözzük a gyermeket, hogy szívesen kérdezzenek, a kérdésekre életkoruknak, érettségüknek megfelelő választ kapjanak a felnőttektől
- együttműködés a logopédussal, nyelv-és beszédfejlesztő pedagógussal
- a szülők bevonása gyermekük beszédének fejlesztésébe a megelőzés és a korrekció területén, figyelmük felhívása a mindennapi nyugodt beszélgetés, mesélés fontosságára
- anyanyelvi játékok alkalmazása
- mindennapos mesehallgatás biztosítása
- szókincsbővítés, alapozó funkciók megteremtése, új információ adása verbális és nonverbális jelekkel és ez által fejlődjenek a gyermekek érzelmi, értelmi képességei
- beszédfigyelem fejlesztése, a felnőtt és gyermektársak türelmes végighallgatásával
- tehetséggondozás, a rátermettség a kiemelkedő képesség felfedezése – vers- és mesemondó rendezvényeken való részvétel
- a beszédfejlődésben akadályozott gyermekek esetében kiemelt helyen szerepeljen a mozgással kiegészített beszédfejlesztés
- minden nap időt, helyet biztosítunk a spontán és kötött témájú beszélgetésre
- helyes beszédminta közvetítése
- művészeti nevelés adta lehetőségek kihasználása (éneklés, dalos játékok, tánc, bábozás, dramatikus játékok, népi és klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek)
- kifejezőkészségük, egymással szembeni toleranciájuk, türelmük, és figyelmük fejlesztése
- a gyermek saját vers- és mesealkotásának, biztosítása, mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása.
- az anyanyelvi játékok a humor, a szórakozás, az öröm forrásai legyenek
- a gyermek érzelmi biztonságának kialakítása a játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek által
- helyes beszédlevegzés, beszédhallás, beszédmegértő képesség, helyes beszédritmus alakítása az artikulációs gyakorlatok segítségével

Szakképzett logopédus, nyelv- és beszédfejlesztő segíti a beszédfejlődésben lemaradt gyermekek fejlesztését.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben használják az elvont
- kifejezéseket
- Életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezik ki magukat
- Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak.
- Hallásuk kielégítő, szókincsük életkoruknak megfelelő
- Beszédfegyelmük kialakul, nyugodtan, figyelmesen végighallgatják a felnőtteket és társaikat
- Térbeli viszonyokat, relációkat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Emlékezetük megbízható.
- Bátran, megfelelő hangerővel és szíves kommunikálnak társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól
- kommunikálnak.
- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.
- Képesek a figyelemmegosztásra-, átvitelre, a szándékos figyelemre.
- Elemi-, fogalmi gondolkodásuk kialakulóban van.
- Kíváncsiságuk motiválható, érdeklődésük sokrétű.
- Egész történetet (mesét) megértik, az összefüggések helyes felismerése mellett az időrendi sorrendet is helyesen észlelik, rendezik.

V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

5.1. Játék

A játék az óvodáskorú gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Óvodánk bőséges lehetőséget ad felszereltségében, eszközeiben, tárgyi feltételeiben az elmélyült játékhoz. Csoportszobáinkban ki vannak alakítva az állandó játékhelyek, melyek a gyermeki igénytől függően mobilizálhatók. A játék színtere nem szűkül le a csoportszobákra, az udvaron is biztosítjuk a gyakorló játék, szerepjáték, szabályjáték lehetőségeit. Bőséges lehetőségük van a természet adta játszóeszközök, homok, víz, kavics stb kipróbálására. A nagymozgásos játékok kiélésére különleges adottságunk a Tisza. A part közelsége számtalan élményforrás lehetőségét kínálja, mely a különféle játéktémákban hasznosítható.

Cél:

Olyan boldog gyermekkor megteremtése, ahol a cselekvések gyakori átélésével a gyermek egyéni vágyai, ötletei kibontakozhatnak, komplex módon fejlődhetnek.

Váljon a játék a gyermek számára a legfőbb élményforrássá, személyiségfejlődésének, az élethosszig tartó tanulásnak, a készség- és képességfejlődésének alapfeltételévé.

Feladat:

- az óvodapedagógus szerettesse meg a szabályjátékokat. A gyermekeknek adja meg azt a lehetőséget, hogy ők is hozzanak létre szabályokat
- biztosítson megfelelő csoportlégből, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz
- tudatos jelenléttel biztosítsa az élményszerű, elmélyült, önfeledt gyermeki játék kibontakozását
- támogassa, serkentse, ösztönözze, magatartásával, indirekt reakcióival a kreatív játékot
- érvényesítse a szabadjáték túlsúlyát
- teremtsen meg annak feltételeit, hogy a játékok jól látható és elérhető helyen legyenek
- használja ki az évszakok nyújtotta játéklehetőségeket és élményszerzési lehetőségeket
- gazdagítsa a 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták tartalmát, minőségét, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével
- teremtsen olyan körülményeket, melyben a gyermek fogalomalkotása, beszélőkedve folytonosan gyarapszik

- biztosítson olyan feltételeket, hogy a gyermeknek lehetősége legyen játékban kiélni szorongásait, kellemes és kellemetlen élményeit

Játékformák:

- gyakorlójáték
- konstrukciós játék
- szimbolikus játék (bábozás, dramatizálás, barkácsolás, fantázia-szerepjáték, alkotójáték)
- szabályjáték

A gyermek szabadon választhat:

- játszótársat
- játszóhelyet
- szerepet
- témát
- eszközt

Abban az esetben, amikor az óvónő azt látja, hogy a gyermekek nyugodtan, problémamentesen, elmélyülten játszanak, akkor irányítása legyen játékot követő, szemlélő, megfigyelő. Ha azt látja, hogy a játéktéma akadozik, ötletszegény, kevésbé kreatív, akkor legyen ösztönző, kezdeményező, modellnyújtó.

Ha a gyermekek veszélyeztetik egymás testi épségét, agresszívek, szóbeli kommunikációjuk nem megfelelő, határozottan avatkozzon be és terelje a játékot helyes irányba.

Az önmagában is élményt nyújtó játék alapozza meg a hatékony tanulást.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek játéka a gyakorló játék szintjéről a szerepjáték szintjére fejlődik.
- Képesek elmélyülten, hosszabb ideig egy játékra koncentrálni.
- A gyermekek képesek állhatatosan, egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- A gyerekek az építő jellegű tevékenységek során kreatívan használják az építőelemeket a csoportszoba berendezési tárgyait.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- Bonyolult építményeket képesek alkotni.
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.
- Vigyáznak a játékok épségére, használat után helyre rakják azokat.

5.2. Az óvoda munkajellegű tevékenységei

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, alkalmi megbízások teljesítése, a környezet-, a növénygondozás).

Modern óvodánkban méretét, anyagát tekintve számtalan munkaeszköz áll a gyermekek rendelkezésére. Ügyelünk arra, hogy a különféle tevékenységekhez megfelelő helyet, időt biztosítsunk, s a munkafolyamatok közben önmagukat és társaikat ne veszélyeztessék. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek a munka jellegű tevékenységeket önként, örömmel végezzék. A gyermekek értékelése differenciáltan, konkrétan, önmagához mérten történik.

Cél:

Olyan készségek, képességek, tulajdonságok, kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezethez való viszonyát, közösségi kapcsolatát, kötelesség-teljesítését.

Feladat:

- a tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása
- munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása
- a különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése (kerti munka, növénygondozás, stb.) azok feltételeinek biztosítása.
- az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenységek eredményeinek tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megértetése, elismerése, megővése
- tudatos pedagógiai szervezés, a gyermekkel való együttműködés és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés.
- mintaadás az eszközök használatához
- a nagyobb gyermekek mellett a kisebbeket is bevonjuk a munkába, de életkori sajátosságaikhoz mérten adjuk a feladatokat, önmagukhoz mérten értékelünk
- a munkafeladatokat soha ne adjuk büntetésként; a gyakori dicséret, elismerés hatásával érezzék el, hogy szívesen vegyenek részt a munkában, azt kitartóan, felelősséggel végezzék.

Munkajellegű tevékenységek az óvodában:

Önkiszolgáló munkák

- testápolás, mosdózás
- terítés, étkezés
- öltözködés, vetkőzés

Alkalomszerű munkák

- teremrendezés
- udvarrendezés
- ajándékkészítés
- megbízások teljesítése
- segítségnyújtás a kisebbeknek

Környezet és növénygondozás

- gyűjtőmunka
- falevéleseprés

- csíráztatás, rügyeztetés
- növények ültetése, gondozása, locsolása
- madáretetés, itatás

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Igényesek környezetük rendjére, részt vesznek annak fenntartásában, szebbé tételében.
- Örömmel végeznek minden olyan munkát, ahol erejükhöz mérten tudnak segíteni.
- Személyükkel kapcsolatos teendőket önállóan végzik, segítenek a kisebbeknek.
- Feladattudatuk kialakult, munkavégzésük kitartó.
- Munkatempójuk megfelelő
- Eszközöket rendeltetésszerűen használják.

5.3. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Alapelv: a tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Cél:

Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Feladat:

- olyan játékos helyzetek és tanulási alkalmak teremtése, amelyek a gyermekek egyéniségének és fejlettségi szintjeinek megfelelően felkelti érdeklődésüket
- a differenciálás biztosítása korcsoportonként, és az egyéni szükségletek figyelembe vétele
- az élethosszig tartó tanulás megalapozása
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- készségek, attitűdök, pozitív érzelmek alakítása, oly módon, hogy a világ dolgainak megtanulását a gyermek felfedezésként, örömként élje meg
- a gyermek személyiségfejlődésének személyre szabott, pozitív értékeléssel segítése a tanulás irányítása során.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben,

kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulással a gyermek (a felnőtt is) a kompetenciák kialakítására törekszik. A fejlesztés középpontjában tehát nem az ismeretközlésnek, a lexikális tudásnak kialakítása áll, hanem a képességek és készségek, valamint azok tudatos alkalmazásának fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A gyermek hatékony résztvevője a tanulásnak, és fontos, hogy ebben a folyamatban jól érezze magát. Képességeitől függetlenül így ismerheti meg a siker élményét.

A mindennapi élet szabályait a gyermekekkel együtt közösen alkotjuk, szükség szerint rugalmasan változtatjuk, bővítjük.

Megélik a közös tevékenységek eredményeit és örömet, a döntés felelősségét. Megtanulnak jobban koncentrálni, fejlődik képzelőerejük, problémamegoldó gondolkodásuk, kipróbálják ötleteiket, viselkedésformákat gyakorolnak. Minden korosztálynak szocializációs színteret biztosítanak. Hangsúlyos szerepet kap az önálló tanuláshoz szükséges tulajdonságok alapozása, a szándékos figyelem, a türelem, a kitartás, a siker- és kudarc-tűrő képesség alakítása.

Fontos az életszerűség és a tapasztalatszerzés, hiszen minél inkább kapcsolatot tud a gyermek létesíteni az új ismeret és saját ismert világa között, annál könnyebb a bevétele. Abból tanul legtöbbet, amit saját maga érzékel, lát, megfigyel, felfedez, tapasztal. Óvodánkban a tanulás tapasztalatokra épül. Tudjuk, hogy az ismeretek csak akkor válnak tudássá, ha érzelmek kísérik és élménnyel párosulnak. A játékosságra, a közvetlen tapasztalatszerzésre helyezzük a hangsúlyt. A családokat is igyekszünk bevonni ebbe a folyamatba, gyűjtögetés, otthoni megbízások, élmények elmondása formájában. A módszereket az óvónő választja meg, az adott tevékenységnek és a gyermekek szükségleteinek megfelelően (projekt módszer, kooperatív tanulás, munkaformák, stb.).

VI. A különböző tevékenységi formák és színterei bemutatása

6.1. Verselés, mesélés

A mesélés, verselés, mondókázás mindennapossága a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme, mely segíti az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozását, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelését, valamint a külső és belső világ érzelmi viszonylatainak megismerését, a megfelelő viselkedésformák megismerését.

Cél:

A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyek megalapozása, csodákkal teli meseélmények segítségével.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Viszszagazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átteljesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok - okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, a mesehallgatás intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Feladat:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása (népi, klasszikus, kortárs irodalom művei), a gyerekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.
- A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával.
- Érzéki-, érzelmi élmény nyújtása, anyanyelvi nevelés a ritmusos, többnyire játékos mozzanatokkal összekapcsolt mondókákkal, versekkel.
- A kiválasztott versekkel, mesékkel erősíteni a környezet, szülőföld megszerettetését, a hagyományörzést és az évszakok szépségét.
- A drámajáték, bábjáték, képolvasás, anyanyelvi játékok együtteséből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazásával a gyermekek szókincsbővítésének megcélozása.
- Feltételek biztosítása és a gyermekek ösztönzése a saját vers- és mesealkotásra, spontán kezdeményezésekre.
- Segítségadás a szülőknek az otthoni irodalmi élménynyújtásban. Arra sarkallni őket, hogy törekedjenek a személyes, meghitt meseélmény átadására, a mindennapos mesélésre, és csökkentsék a tv, videó pusztító, romboló hatását.

A verselés, mesélés tevékenység tervezésekor, az irodalmi anyagok összeállításának alapelvét szem előtt tartva, művészi értékű irodalmi anyagokat választunk ki gyermekeinknek.

3-4 éveseknek:

Rövid népi mondókákat, rigmusokat, ritmikus, zenei hatású játékos verseket. Olyan meséket, melyeknek cselekvése egyszerű, érthető (rövid, egyszerű állatmesék, láncmesék).

4-5 éveseknek:

Többfázisú meséket: hosszabb állatmesék, népmesék, realiztikus mesék. Népi mondókat, névcsőfolókat, halandzsza szövegű kiolvasókat. Hosszabb, vidám, humoros, ritmusos, élményt, nyújtó verseket.

5-6-7 éveseknek:

Több versszakos verseket, verses meséket. Tündérmeséket, tréfás meséket, hosszabb történeteket.

Minden csoportban esztétikus mesesarkot alakítunk ki az irodalmi, ének-zenei tevékenységközpontunkban. Itt kerülnek elhelyezésre az óvónő által és a gyerekekkel együtt elkészített bábok, fejdíszek és különböző kellékek a bábozáshoz, dramatizáláshoz, amely a nap bármely időszakában rendelkezésre áll a gyermekeknek spontán, önálló kezdeményezéseikhez is.

A könyvespolcokon mese- és természeti könyvek, leporellók, hívóképek, vers- és mesegyűjtemények segítik a gyermekek kíváncsiságának kielégítését, a világ felfedezését, a könyv szeretetének kialakulását. A gyermekek otthonról is behozhatják kedvenc mesekönyvüket vagy az éppen aktuális témának megfelelő, őket foglalkoztató könyvüket.

Az óvodába kerülő gyermekek első igazi versélménye a mondóka (ölbeli játék). Az új verseket a kompetencia témaköreikhez, a gyermekek élményeihez, tapasztalataikhoz, évszakhoz, ünnephez kapcsoljuk. A meséket többször meséljük a gyermekeknek, különböző módszerekkel és eszközökkel dolgozva fel. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. Rövid jelenetek bemutatásával a gyermekek megismerik a bábokat, ők is báboznak, dramatizálnak. A verseken, meséken, önálló kitalált történeteken keresztül fejlődnek érzelmi, értelmi, erkölcsi képességeik, szárnyalhat fantáziájuk, alkotókedvük.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást, maguk is segítenek a mesehallgatás feltételeinek megteremtésében.
- Képesek önálló mesemondásra, megkezdett történet, mese folytatására.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak társaik és maguk szórakoztatására. A szükséges eszközöket önállóan használják, a szerepeket maguk között felosztják.
- Kialakul igényük a könyv tisztelete iránt, azokat a napi élet részeként használják, vigyáznak rá.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.

6.2. Ének - zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés a mesékkal, versekkel és az anyanyelvi neveléssel szoros kapcsolatban van. A közös éneklés a magyar zenei nevelés alapja. Elengedhetetlen, hogy a gyermekek felszabadultan, örömmel énekeljenek. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy falunk szülötte: Bársony Mihály bácsi a Népművészet Mestere, tekerős, klarinétos, citerás, hangszere készítő. Értékes hagyatékát évről-évre felelevenítjük, beültetjük gyermekeink zenei kulturális életébe. A rendszeresen megrendezett országos szintű Tekerőlantos talál-

kozó rendezvényeihez kapcsolódik, az óvodánk Mihály napi vására, melynek keretében gyermekeink zenei ízlésvilágát, érdeklődését és fogékonyságát gyarapítjuk.

Továbbá szemelőt tartjuk azt a különleges adottságunkat, hogy óvodánk közvetlen környezetében helyezkedik el a Tisza. Dal, mondóka anyagunkba beillesztjük azokat a dalos játékokat, ritmikus, mozgásos énekeket, mondókákat melyek a Tiszáról annak élővilágáról közvetít hasznos ismerteket a gyermekek számára.

Zenehallgatás alkalmával lehetőséget adunk különleges hangszerekkel és zeneművekkel való megismerkedésre.

Cél:

- a gyermekek olyan zenei élményhez való juttatása, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket
- fejlődjön az igényesen válogatott gyermekdalok, népi, komolyzenei és kortársalkotásokon keresztül a gyermek zenei kultúrája, készségei, képességei

Feladat:

- a környezet hangjainak megfigyeltetése
- örömforrás biztosítása ölbeli játékokkal, a népi gyermekdalokkal, az énekes játékokkal
- esztétika fogékonyságuk, zenei ízlésük, magatartási kultúrájuk. fejlesztése
- éneklési készség fejlesztése
- zenei hallás fejlesztése
- ritmusérzék fejlesztése
- zenehallgatási készség kialakítása
- mozgáskultúra -, tánc fejlesztése
- gyermekhangszerek használata
- zenei kreativitás fejlesztése
- zenei élmény nyújtása
- körbejárás és térformák elsajátítása
- válják az éneklés, a zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé
- az egyéni megszólalás bátorítása, természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok)
- a zenével való ismerkedés, a mozgás és éneklés élményének nyújtása a felnőtt minta spontán utánzásával
- a felhasznált zenei anyagok: énekes népi játékok és a kortárs művészeti alkotások igényes és az adott csoport képességszintjének megfelelő összeválogatása
- az elemi zenei képességeket közvetlen tapasztaltatással, cselekedtetéssel való fejlesztése
- alakuljon ki szabálytudatuk és vállalják tetteik következményét
- változatos eszközök biztosítása
- az ének-zene komplex módon épül be a nap bármely szakába
- a nap folyamán időt, helyet és eszközt biztosítunk a csoportokban a spontán éneklésre, mondókázásra, dalos játékok játszására
- folyamatosan bővítjük az ének-zenei eszközeinket

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Kialakul a belső motiváció az éneklésre, zenélésre.
- Képesek zörej, és zenei hangok megkülönböztetésére.
- A gyermekek bátran, egyénileg is tudnak mondókázni, énekelni.
- Szívesen és örömmel vesznek részt énekes játékokban.
- Ismerik a zenei fogalom párok jelentését.
- Képesek érzékelteni az egyenletes lüktetést, a motívum hangsúlyokat és a ritmust különböző mozgásformákkal kifejezni.
- Felismerik a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részletekről.
- Próbálkoznak az improvizálással.
- Képesek dallambujtatást végezni.
- Ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni.
- Képesek esztétikus, együtemű mozgásra, változatos térforma kialakítására, egyszerű táncmozdulatokra.
- Képesek élvezettel, figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a zenei előadásokat.

6.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Óvodánk impozáns, tágas, világos, esztétikus környezete már önmagában is alakítja a gyermekek tér, forma, színeképzését.

Valamennyi csoportszobánkban ábrázoló sarkokat alakítottunk ki, ahol a gyermekek kényelmesen elférnek, és egész nap hozzáférnek az eszközökhöz. Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök állnak rendelkezésre. Lehetőséget adunk a természetes környezetben, a szabadban való festésre, rajzolásra is. A különféle ábrázoló tevékenységhez, barkácsoláshoz hagyományos és természetes anyagokat egyaránt biztosítunk. Az alkotó - alakító tevékenységeket a mindennapi játékba integráljuk.

Cél:

- a rajzolással, festéssel, mintázással, építéssel, képalakítással, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, a gyermeki személyiség fejlesztése
- tér -, forma -, színeképzetük gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása

Feladat:

- a gyermeki alkotótevékenység feltételeinek megteremtése, alkotó tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése, tevékenységek szervezeti formáinak biztosítása
- igény kialakítása az alkotásra, a környezet esztétikai alakítására, az esztétikai élmények befogadására
- az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás
- az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások, megoldások, az eszközök bemutatása, használatuk megnevezése, gyakorlásra való ösztönzés
- a beszéd mellett az ábrázolás egy újfajta önkifejezési móddá, közlő nyelvvé válik (megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, véleménynyilvánítás, döntés, formák- színek- eszközök- anyagok megnevezése.)
- az újrahasználatos anyagok gyűjtése, felhasználása alkotó munkájuk során

- a térbeli tájékozódás, a képi-plasztikai képesség fejlesztése
- a komponálás, rendezés képességének fejlesztése
- az éves munkákból alkalomszerűen kiállítások rendezése
- rajz pályázatokon, kiállításokon való részvétel
- szem-kéz koordináció, finommotorika fejlesztése
- környezet szépségeinek felfedeztetése
- spontán alkotókedv kibontakoztatása
- tevékenység közben énekelgetés, mondókázás, verselés biztosítása.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A rajzolás, mintázás, kézimunka kedves örömteli tevékenységgé válik.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne, esztétikai véleményt alkotni.
- Kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre finomabb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését.
- Az eszközöket készségszinten kezelik.(olló, ecset, ceruza stb.)
- Ismerik a különféle ábrázolási technikákat, anyagokat, azokat képesek önállóan megválasztani és alkalmazni.
- Képzésükben megjelenik a tér, síkba való átfordítása.
- Emberábrázolásuk teljes, felismerhető, részletgazdag.
- Szókincsükben aktívan használják a jobbra, balra, fent, lent, szavakat.
- Ismerik az alap és kevert színeket, megkülönböztetik a sötét és világos színárnyalatokat.
- Munkáikban tükröződnek a világról szerzett egyre valósabb ismereteik, érzelmi megnyilvánulásaik.
- A gyermekek alkotására jellemző, a részletező formagazdagság, a színek változatos használata.
- Megjelenik a gyermekekben az esztétikum iránti érzékenység.

6.4. Mozgás

Cél:

Játékos formában fejlessze a gyermekek természetes mozgását, és testi képességeit, azaz hozzájáruljon a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához, valamint az egészség megőrzéséhez és a pozitív énkép alakulásához, megtartva a gyermek mozgás iránti szeretetét, lelkesedését.

Mindezek mellett:

- kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét
- felerősíti és kiegészíti a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását
- segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet és a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszköze is

- az óvodáskor természetes mozgásformája a hely-, helyzetváltoztató mozgások, valamint a mozgáskoordináció és a finommotoros mozgások szenzitív szakasza is ez az időszak

Feladat:

- a gyermekek edzettségének, erőnlétének, és állóképességének javulásához való hozzájárulás
- a természetes mozgásigény kielégítése
- a különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítésre érdekében
- minden olyan szabadtéri helyzet, lehetőség kihasználása testedzésre, mely egészséget, vitalitásukat fokozhatja pl. séták, kirándulások
- a társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek énhatárainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperációképessége fejlődésének elősegítése
- a konkrét mozgásos tapasztalatok beépülése szókincsükbe, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével, valamint a konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésével
- változatos, differenciált lehetőségek biztosítása
- mozgásigényének, terhelhetőségnek megismerése
- óvodába lépéskor megismerni a gyermekek mozgásfejlettségét, és a fejlődési lapon rögzíteni

6.4.1. A mozgásfejlődés segítésének területei

A szabad játék kereteiben végzett mozgástevékenységek:

- Fontos, hogy felkeltsük a gyermekek érdeklődését a mozgás iránt, megszeretessük a mozgást.
- Megtanulják, hogy egymásra is figyelni kell.
- Megfelelő kereteket kell biztosítani (időt, helyet, eszközöket, szabályokat) a mozgáshoz, és pozitív megerősítéssel segíteni a gyermekeket.
- A szabad játék keretében történő mozgástevékenységek történhetnek a csoportszobában, tornateremben, vagy az udvaron.
- Törekszünk arra, hogy minél több időt töltsünk a szabad levegőn.
- 3-4 éves korban a nagymozgások fejlődésére helyezzük a hangsúlyt (csúszás, kúszás, bújás, mászás). Az udvari játékok közül a mászóak, csúszdák, és a tornatermi mozgásfejlesztő eszközök is jól segítik a nagymozgások fejlesztését.
- 4-5 éves korban az egyensúlyérzék, a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlődése kerül előtérbe. Ezt a célt szolgálják az udvari játékaiknál az Outfit eszközök, hinta, rugós hinta, de a különböző labdajátékok, Ayres-háló, billenő talp.
- 5-6-7 éves korban a finommozgásokra helyeződik a hangsúly, amely fejlődését a sokrétű és tartalmas, többféle technikát felölelő vizuális tevékenységek is nagyon jól szolgálják, valamint a legózás, gyöngyfüzés, stb.

Irányított mozgásos játékok:

- Tudatosan tervezett, irányított mozgásra a tornateremben vagy szabadban biztosítunk lehetőséget. Tornatermünk igényesen összeválogatott, gazdag eszköztára szolgálja a heti egyszeri, tervezett, csoportos, differenciált, sokoldalú mozgás célzott fejlesztését.
- Fontos, hogy a gyermekeknek önmagukról egyre pontosabb információik legyenek, ezeken, a foglalkozásokon, a legtermészetesebb módon ismerhetik meg a testrészeiket, és fejlődik testsémájuk.
- Ezen kívül előtérbe kerül még: az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordinációit fejlesztő gyakorlatok, az alaklátás, forma állandóság, térészlelés, finommozgás, érzékszervek fejlesztése, szabályjátékok alkalmazása.
- Differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek a legmegfelelőbbet.
- A szervezett mozgásfoglalkozások anyaga az atlétikai, torna, játékjellegű fő gyakorlatokból, játékos mozgásból tevődik össze.
- A főgyakorlatok, rendgyakorlatok, futások, gimnasztikai gyakorlatok a csoport és az egyes gyermekek fejlettségi szintjétől függően egymásra épülnek, bővülnek.
- A szervezett mozgások során speciális gyakorlatokkal a testalkati deformitások megelőzésére (lábboltozat erősítés, hátgerinc-betegségek megelőzése) is törekszünk. Súlyosabb esetekben gyógytestnevelő foglalkozik a gyermekekkel meghatározott rendszerességgel.

Mindennapos mozgás:

- A napirend fontos része. Főként mozgásos játékokból áll, de kiegészülhet járás, futó, illetve gimnasztikai gyakorlatokkal, illetve megvalósulhat zenés mozgás formájában.
- Leginkább a szabad levegőn történik, de tornateremben, vagy a csoportszobában is tarthatják a csoportok.
- A délelőtti, délutáni udvari szabadidős tevékenységekbe is sok mozgást, futó- fogó-játékot iktatunk be.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban
- Mozgásuk összerendezett, koordinált. Kialakult a nagy-, és finommozgásuk, testsémájuk, dominanciájuk és egyensúlyészlelésük.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Kondicionáló képességük megfelelő
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50 – 100 m távolságot kitartóan végig futni.
- A természetes mozgások (csúszás, kúszás, mászás, dobás) technikáit ismerik és megváltozott térbeli feltételek mellett is technikailag helyesen alkalmazzák.
- Tudnak helyben labdát pattogatni.
- A különböző verseny-, és ügyességi játékokban betartják a szabályokat.

6.5. A külső világ tevékeny megismerése

Óvodánkban élményekkel teli, változatos körülményeket teremtünk, illetve ezt a "mozgalmas világot" harmonikusan egészítjük ki, nyugodt elmélyülésre alkalmas vizsgálódási lehetőségekkel. A hangsúlyt a tevékenységekre és nem az ismeretekre helyezzük. Alapelvünk, hogy amit a természetes környezetben lehet megfigyelni, azt ott figyeltessük meg. Mindig a gyermekek szemszögéből ítéljük meg, hogy mi az érdekes a világból. Óvodánk falain belül kialakítjuk a természetsarkot, infokommunikációs eszközök segítségével bővítjük a gyerekek ismereteit.

Cél:

A gyermek aktivitása és érdeklődése során szerezzen tapasztalatokat a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során alakuljon ki pozitív érzelmi viszonya a természethez, az emberi alkotásokhoz. Tanulja meg azok védelmét és az értékek megőrzését.

Feladat:

- az óvodapedagógus tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését
- biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

6.5.1. A környező világ megismerésének lehetséges formái

- a gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb emberi, természeti és tárgyi környezet mennyiségi –, formai –, téri viszonyainak megismertetése
- matematikai tapasztalatok, ismeretek, tevékenységekben való alkalmazása
- környezettudatos magatartás megalapozása
- a természethez való pozitív viszony kialakítása
- az állatok, növények élőhelyének tiszteletben tartása, védelmüket szolgáló viselkedési szokások gyakorlása.

A szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése. Értelmi képességek fejlesztése, különös tekintettel a gondolkodás fejlesztésére. A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenység soraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó. Megtapasztaláson alapuló megismerés, információ szerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.

A matematikai nevelés átszövi az óvodai és az óvodán kívüli élet minden területét. A matematikai nevelés nem érhet véget egy - egy tevékenység megszervezésével. Célunk nem kész ismeretek átadása, hanem a felderítés, a kutatás, keresés, a felfedezés, a problémamegoldás elősegítése.

Keressünk minél több matematikai összefüggést a természetben, amely által a gyermek felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

6.5.2. Tapasztalatok biztosítása a tevékenységeken keresztül

- teremtsünk gazdag környezetet, használjuk ki az alkalmakat és nyújtsunk új ismereteket a gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva
- építsünk a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, tevékenységi, megismerési vágyára
- a fokozatosan nehezedő tevékenységeket összehangoljuk a gyermekek, illetve a gyermekcsoport fejlettségi szintjével
- a témák a gyermekek fejlődésével lineárisan bővülnek, és koncentrikusan mélyülnek. A feldolgozás mindig újra és újra az egészből indul ki és oda tér vissza, úgy hogy a gyermekek végigjárják a téma analízisét és szintézisét, mindig mélyebben, részletesebben.
- a gyermekekkel először az őket, körülvevő világot érzékeltetjük, és teremtsünk olyan lehetőségeket, hogy a játék élményével történő megismerő és problémamegoldó tevékenység előtérbe kerüljön
- törekszünk olyan témakörökkel foglalkozni, amelyek a helyszínen természetes környezetben feldolgozhatók, megmutathatók
- az adott témákat az évszakok és a négy őselem (TÜZ, VÍZ, FÖLD, LEVEGŐ) összekapcsolásával dolgozzuk fel
- az évszakokhoz kapcsolódóan megismertetjük a gyermekeinkkel a jeles napokhoz, az egyházi ünnepekhez kapcsolódó hagyományokat
- igazodunk lakóhelyünk, lakókörnyezetünk sajátosságaihoz
- részt veszünk a közösségi rendezvényeken, megismertetjük gyermekeinkkel a fontosabb intézményeket (iskola, könyvtár, skanzen, műemlékek, kiállítótermek, stb.)
- a szelektív hulladékgyűjtés gyakorlásával példát adunk az életminőség javítására

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A természetes környezethez való viszonyulásukat pozitív attitűd jellemzi.
- Szeretik és védik a természetet, növényeket, állatokat.
- Rendelkeznek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokásokkal.
- Képesek a természeti változások ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, annak verbális megfogalmazására.
- Ismerik az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat.
- Képesek a cselekvések időbeli sorba rendezésére.
- Tudják saját és családtagjaik nevét, életkorukat, lakcímüket, szüleik foglalkozását, munkahelyét,
- Képesek gyűjtőfogalmak meghatározására.
- Eltudják mondani, mesélni, irányított és spontán megfigyelésekből adódó önálló véleményüket, tapasztalataikat, problémahelyzetek mérlegelésével
- Ismerik a hagyományokat, a nemzeti értékek egyes elemeit.
- Alkalmazzák a főbb közlekedési szabályokat.
- Óvják környezetük tárgyi,- természeti jelenségeit, alakul környezettudatos magatartásuk. Aktívan részt vesznek a környezetvédelmi munkákban.
- Önállóan gyakorolják- dajkák bevonásával- a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel kapcsolatos munkákat.
- Képesek tulajdonságok szerinti válogatások folytatására, sorba rendezésére.
- Értki és helyesen használják az összehasonlítást kifejező szavakat.
- Ismerik az ugyanannyi, több, kevesebb fogalmát.
- Tárgyakat meg tudnak számlálni 10-es számkörben, ismerik a számképeket.
- Jól tudnak tájékozódni térben és síkban, oldaliságuk kialakult.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni,
- felismerni.
- A tevékenységeknél érvényesítik problémamegoldó képességet.
- Mennyiségállandóságuk kialakult.

VII. Az óvoda hagyományos ünnepei

A hagyományok, ünnepek ápolása elválaszthatatlan a gyerekek sokoldalú személyiségfejlődésétől. Megalapozzák szűkebb tágabb környezethez fűződő pozitív viszony alakulását. A gyermekcsoportokban csakúgy, mint a felnőtt közösségekben hozzájárulnak az összetartozás, a kölcsönös megbecsülés értékeinek erősítéséhez. Az ünnepek, megemlékezések rendjét, időpontját, a felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg. Az ünnepségek lebonyolításában az óvodapedagógusok nevelői önállósága érvényesül. Az év elejei értekezleten dönt a nevelőtestület az ünnepek, megemlékezések megrendezésének módjáról (nyílt, zárt).

Népi hagyományainkat a különböző ünnepkörökbe ágyazva őrizzük és építjük be a nevelő munkánkba, melynek fontos részei az ünnepek sajátos hangulata és a hozzájuk fűződő hagyományok, szokások felelevenítése. Ezeket az óvodai nevelés komplex részeként szőjük be az egyes tevékenységformákba.

A néphagyomány ápolása, népszokások felelevenítése:

- élményt ad
- szórakozást nyújt
- ismeretekhez segít
- fejleszti az ízlést
- közösséget épít
- erősíti a szülőföldhöz való tartozást
- viselkedési mintákat közvetít
- megalapozza a gyermek érzelmi, hitbeli, esztétikai és morális biztonságát
- személyes kapcsolatokon keresztül közvetve vagy közvetlenül tanul, fejleszti képességét, képességeit, készségeit
- a tevékenység által beilleszkedik és alkalmazkodik a közösséghez
- megízleli a magyar nyelv szépségét, játékosságát, zeneiségét
- eligazodik a világ dolgaiban, mérlegel, dönt, normákat, szabályokat alkot és használ
- takarékosagra nevel, mivel a gyermek találkozik a különböző anyagok újrahasznosítási lehetőségeivel.

A népi tárgyak formakincse, a technikák, az anyagokkal való munkálkodás számos lehetőséget rejt a fejlesztés terén. Fontosnak tartjuk, hogy minél több anyaggal és annak megmunkálásával ismerkedjenek meg a gyermekek. Készítsenek népi játékokat, tárgyakat, eszközöket, ismerkedjenek a különböző népi mesterségek technikáival. A közösen végzett munka örömforrása életünknek. Csak egészséges és boldog embertől várhatjuk el, hogy tegyen valamit a másik emberért, a közösségért.

7.1. Hétköznapokat színesítő ünnepek, jeles napjaink

Őszi napfordulóhoz tartozó jeles napjaink:

- Mihály-nap
- szüret (paprika, alma, szőlőkóstolás, mustkészítés)
- Márton-nap

Téli ünnepkörbe tartozó jeles napjaink:

- Adventi időszak kezdete
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang

Tavaszi napfordulóhoz tartozó jeles napok:

- Gergely-járás
- Húsvét
- Anyák napja

Széles társadalmi közeg mozgósításával az alábbi rendezvényeket tettük hagyomány-nyá:

- Mihály-nap
- Karácsonyi -, húsvéti készülődés
- Farsang
- Anyák napja
- Tündérrózsa-nap (gyereknap, nagycsoportosok búcsúztatása)

Nemzeti ünnepek:

- Október 23.
- Március 15.
- Nemzeti Összetartozás Napja (június 04.)

Egyéb szervezett programok:

- Egészség hét
- „Ismerd meg hazádat!” – nagycsoportosok két napos kirándulása

7.1 1. A néphagyományőrzés, hagyományápolás jellegzetes tartalmai, nemzeti és egyéb ünnepeink

A természet változásait követő ünnepkörök mindig meghatározott mondanivalóval jelennek meg. Minden jeles napot egy hosszabb előkészület előz meg, amikor az óvónő a gyermekek kíváncsiságát felkeltve változatos tevékenységeket biztosít. A készülődés teszi az ünnepeket, a jeles napokat felszabadulttá, örömtelivé, izgalmassá, amit az óvónővel közösen élnek át. Az óvónő a hagyományápolás tartalmát a helyi szokásoknak megfelelően változtatja, a tartalmi megvalósításnál figyelembe véve a különböző korosztályokat.

Mihály-nap

A nagyobbak ismerkedjenek meg az őszi termésekkel, a kisebbekkel együtt séták alkalmával gyűjtögessenek, és helyezték el az élősarokba azokat, díszítsék vele csoportszobájukat. Szívesen hallgassanak az állatokról népmeséket, mondókákat.

- az óvónő irányításával közösen készítsenek csalamádét, befőtteket
- perecsütés, vásárfia készítés, egyszerű népi játékok megismerése
- népzene, népi hangszerekkel való ismerkedés
- ismerjenek meg találós kérdéseket, közmondásokat, a vásárról mesét, verset.

- népzenere egyszerű lépésekkel, forgásokkal, térformákkal próbálgassanak táncos mozdulatokat
- Mihály-napi vásár alkalmával (ami már falu szintű) találkoznak olyan felnőttekkel, akik a népi kismesterségek szakemberei (kosárfonó, mézeskalács készítő stb.).

Szüret - betakarítás

- ismerjenek meg éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüretéről
- szemezzék a szőlőt, kóstolják a mustot
- a nagyobbak szőlőszüreten vesznek részt, ahol bekapcsolódnak a munkákba.
- ismerjenek meg egyszerűbb énekes játékokat, gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket, terméseket

Október 23.

- hazaszeretetre nevelés
- zászlófestés

Márton nap

- Szent Márton életének megismertetése
- Márton napi hagyományok felelevenítése

Advent (Mikulás - dec. 6, Luca nap - dec. 13, Karácsony - dec. 24-26.)

- a gyermekek megismerkednek az advent jelképeivel (koszorú, naptár)
- a naptár alapján egyszerűbb feladatokat teljesítenek karácsonyig
- verseket, mondókákat ismerjenek meg a Mikulást és a karácsonyt várva
- figyeljék meg a vízbe tett cseresznyeágot, a Luca napján ültetett búzát
- készítsenek egyszerű ajándékokat, fenyődíszeket
- ismerkedjenek karácsonyi népszokásokkal
- segítsenek az adventi naptár és koszorú elkészítésében
- fényesítsenek almát, segítsenek a mézeskalácssütésnél, amit maguk díszítenek ki
- segítsenek a csoportszoba díszítésénél
- karácsonyi készülődés a szülőkkel együtt.

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig) télbúcsúztató népszokás

A farsang hagyomány az óvodában, megrendezése csoport szinten történik a szülők bevonásával.

- a gyermekek egyszerűbb technikákkal díszítsenek álarcokat, szemüvegeket, sapkákat
- vegyenek részt a farsangi játékokban
- hallgassanak tréfás meséket, énekeket, verseket
- a nagyobb gyermekek segítsenek feldíszíteni a csoportszobát
- kasírozzanak álarcokat.

Gergely-járás

- ismerjék meg a néphagyományt, amellyel az iskolát népszerűsítették
- vegyenek részt a Gergely-járás előkészületeiben (ajándékkészítés, pogácsasütés)
- versek, dalok felelevenítése
- látogatás az iskolába a nagycsoportosokkal.

Március 15.

- Erkölcsei, érzelmi nevelés
- Nemzeti öntudat erősítése
- Ünneppel kapcsolatos fogalmak, jelképek megismertetése

Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)

- ismerjenek meg locsolóverseket
- az óvónő segítségével fessenek tojást, valamint különböző technikákkal díszítsék (természetes anyagokkal: búzadara, mák, viasz stb.)
- csoportszoba díszítésében segítsenek
- néphagyományok ápolása, locsolkodás
- ajándékok (tojások, nyuszik) készítése.

Május 1.

A tavasz érkezését, a természet újjáéledését ünnepeljük. A gyermekek segítenek feldíszíteni a májusfát szalagokkal, léggömbökkel.

- ismerjenek meg tavaszi mondókákat, dalokat, verseket, készítsenek forgót, lepke-röptetőt, eregessenek sárkányt

Anyák napja

- tanult dalokkal, versekkel, tánccal köszöntik az édesanyákat, nagymamákat
- a gyermekek az óvónővel közösen készített ajándékokat adnak

Tündérrózsa-nap (gyermeknap, óvodai búcsúztató)

- a gyermeknap óvodai szinten történik, ahol a csoportok óvodapedagógusai más-más tevékenységekkel teszik élményekben gazdagabbá a napot gyermekek és szülei számára. A gyermekek ajándékot kapnak.
- a nagycsoportosok búcsúztatása saját csoportjaikban történik
- a szülők és a gyermekek egy közös családi napon vetélkedőkön, játékokon vesznek részt

Nemzeti Összetartozás Ünnepe (június 04.)

- magyarságtudat erősítése

Egyéb óvodai hagyományok

- születésnapok megünneplése
- nagycsoportosok iskolai programokon való részvétele

7.1.2. Zöld jeles napok

- Október 4. Állatok világnapja
- Március 22. Víz világnapja
- Április 22. Föld napja
- Május 10. Madarak fák napja

Állatok világnapja:

Állatok iránt érzett tisztelet, megbecsülés megalapozása. Pozitív érzelmi kapcsolat megteremtése, a „nem szeretem állatokkal” szembeni tolerancia kialakítása. Látogatás pl. vadasparkba, gazdasági udvarba, állatkertbe. Állatsimogató, képek gyűjtése, fotóalbum készítés, állathangok megfigyelése, utánzása. Természetfilm megtekintése.

Víz világnapja:

Tiszai kirándulások, vízparti túrák, vízminta gyűjtés, vizes játékok, kavicsgyűjtés, mikroszkopikus vizsgálatok, horgászós játékok.

Föld napja:

Tavaszi nagytakarítás, virágosítás, faültetés, túrázás, szelektív hulladékgyűjtés, barkácsolás hulladékokból.

Madarak, fák napja:

Óvodánk udvara, a Tisza közelsége közvetlen lehetőséget nyújt a madarak, fák életének megfigyelésére. Célunk a felfedezés, tapasztalatszerzés, megfigyelés. Madárvédelem, madáretetés, madármegfigyelések fontosságára való felhívás.

Egészség hét:

Egy héten keresztül kiemelten az egészségre, a tudatos fogyasztói és környezetvédő magatartásra fókuszálunk gyermekek, szülők bevonásával. Gyalogtúrák, sportjátékok, vetélkedők, előadások. Ismerkedés az egészséges táplálkozással, ételekkel.

VIII. Óvodánk Integrációs Programja

Cél:

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének növelése, a hátrányok csökkentése, egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése, az iskolai életmódra és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés.

A településen élő halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek 3 éves korban történő teljes körű óvodai felvétele. Egyéni fejlődésük rendszeres mérése, egyéni igényeikre épülő fejlesztése. A szülői házzal és a szociális segítő rendszerrel történő rendszeres kapcsolattartás.

Feladat:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programok szervezése az alábbi alapelvek betartásával:

- esélyegyenlőség,
- differenciálás,
- segítségnyújtás,
- kommunikáció
- bizalom
- elfogadás
- következetesség.

Területei:

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében:

- szervezési feladatok
- a nevelőtestület együttműködése
- a pedagógiai munka kiemelt területei
- együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
- óvoda –iskola átmenet támogatása
- szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
- intézményi önértékelés, eredményesség.

8.1. Szervezési feladatok

Feladat:

A halmozottan hátrányos gyermekek óvodai beíratásának támogatása

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki-a védőnői hálózattal, CNÖ-tal, gyermekjóléti szolgálattal. Az óvoda vezetője nyilvántartást vezet a településen élő és az óvodába járó HH, HHH gyermekekről, melyet rendszeresen a jegyzővel egyeztetve folyamatosan frissít.

Integrációt elősegítő csoportalakítás

- Beiratkozáskor fokozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlására, a max. 25%-os különbségi arány megtartására az óvodai csoportok kialakításánál.

Az igazolatlan hiányzások minimalizálása

- A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében-szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.
- Minden csoportvezető óvodapedagógus követi a HHH gyermekek óvodai távollétét és igazolatlan mulasztás esetén egyeztet a szülővel az óvodai segítségnyújtás lehetőségéről a hiányzás csökkentésére.
- Eredménytelen egyeztetés és havi 2 nap feletti igazolatlan mulasztás után jelez az óvoda vezetője felé, aki folytatja az egyeztetést és szükség szerint a családsegítő bevonásával, nagycsoportos gyermek esetében jelzéssel él a település jegyzője felé, aki intézkedést kezdeményez a gyermek óvodába járása érdekében

A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitvatartás kialakítása

- Minden év elején írásban felmérést készítünk a szülők körében az óvoda nyitva tartása iránti igényükről. A felmérő lapot az óvodai csoportnaplókban tartjuk nyilván.

8.2. A nevelőtestület együttműködése

Feladat:

- nevelőtestületi interaktív beszélgető kör, esetmegbeszélések problémamegoldó fórumok szervezése szükség esetén. A felmerülő problémák minél hatékonyabb megoldására való törekvés
- ötletbörzék szervezése
- belső hospitálások szervezése
- továbbképzéseken való részvétel

Az IPR munkacsoportok száma, feladata és tagjai az éves feladatok ismeretében az aktuális munkatervben évente kerülnek meghatározásra.

IPR menedzsment működtetése

Feladat:

- Az éves IPR feladatok koordinálása: IPR menedzsment tagok felelősek a szervezési feladatok kiosztásáért és a dokumentációk vezetéséért.
- Éves IPR Programterv összeállítása az óvodai év konkrét feladatairól, a munkatervben szereplő szükség szerinti időpontokban megbeszélések, egyeztetések tartása.
- Beszámoló a nevelőtestületnek az elvégzett munkáról.
- Az éves munkaterv értékelése, önértékelés összeállítása.
- Az IPR tevékenységek dokumentációjának összegyűjtése: IPR mappa.
- A törvényi változások követése.
- Részvétel regionális és országos IPR rendezvényeken.

8.3. Pedagógiai munka kiemelt területei

Feladat:

A gyermekek óvodai felvételétől, óvodai életének megkezdésétől kezdve a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- anamnézis felvétele az óvodába lépéskor
- komplex állapot felmérés
- a gyermekek egyéni fejlesztése a mérések és megfigyelések eredményei alapján
- gyermekek fejlődésének nyomon követése, fél évenkénti rögzítése

Tudatosan tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük:

- Egészséges életmód, egészségtudat, lelki egészségvédelem, egészséges táplálkozási szokások kialakítása, rendszerességre szoktatás, tisztaság, és a környezet megővására, szeretetére nevelés.
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése. Szülői értekezleteken a HHH gyermekek szüleinek bevonása, drámajátékok alkalmazása, faliújságon felvilágosító cikkek közzététele, közös rendezvényeken való részvétel, gyűjtés szervezése stb.
- Szeretetteljes légkörben segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és közösségi nevelést.
- Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés, (szókincs, nyelvi kifejező készség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése). Az esetleges beszéd problémák kiszűrése, súlyosságtól függően szakember segítségének igénybevitelével.
- Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása az óvodai élet során.(kooperatív módszerek, tevékenységközpontú pedagógiák, drámapedagógia). A játékba, mint legfőbb tevékenységi formába ágyazódjon be a tanulás és a munka differenciált feladatadással a gyermek egyéni képességeinek megfelelően.
- Projekt módszerek alkalmazása.

8.4. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, hátránykompenzációja érdekében kapcsolatot építünk az alábbi szervezetekkel. Célunk, hogy e szervekkel való együttműködés eredményeképpen az esélyegyenlőségi pedagógiai célok megvalósuljanak. Ezek a kapcsolatok, közös munkák, erőfeszítések hozzásegítik a családokat és a gyermekeket a hátrányok csökkentéséhez, az életesély növeléséhez:

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat
- Védőnői hálózat
- Szakmai szolgáltatók
- Civilszervezetek (CNÖ, Faluvédő és Szépítő Egyesület, Polgárőrség, Nyugdíjas klubok, Horgász Egyesület, Lovas Egyesület)
- Árpád Fejedelem Általános Iskola

Feladat:

- az óvoda külső kapcsolatainak működtetése

- az IPR-hez kötődő rendezvények szervezésekor a külső partnerek bevonásának tervezése, szervezése

A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok:

- Az óvoda gyermekorvosa és védőnője rendszeresen vizsgálja a gyerekeket. Ezeken a szűrővizsgálatokon felhívják a figyelmet az esetleges problémákra, vélhetően szükséges egyéni, illetve szakorvosi vizsgálatokra.
- Egészség hét keretében védőnők, gyermekorvos előadása szülők részére.
- Betegség esetén követni a gyermekorvoshoz jutását és a szükséges gyógyszerek beszerzésének megvalósulását – indokolt esetben gyógyszerbeszerzés támogatásból.
- A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére.
- Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátó rendszerrel.
- Jelzéssel élünk a családsegítő munkatársai és a védőnők felé, ha óvodás gyermeknél rászorultságot észlelünk.

8.5. Óvoda-iskola átmenet támogatása

Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetünk a képességfelmérés (4 éves kori DIFER mérés) eredményeire, és az abból adódó feladatok figyelembevételével a motivációra, a minél sokoldalúbb ismeretszerzési lehetőségre, a gyakorlás biztosítására az alkotóvágy kialakítására, erősítésére a minél gyakoribb pozitív megerősítés módszerével.

Feladat:

- A HHH gyermekek esetében az iskolakezdés időpontjának meghatározása különös gonddal történik, figyelembe véve a gyermek korábbi fejlődési ütemét és az elvégzett fejlesztések hatékonyságát. A településünkön élő gyermekek többsége a helyi általános iskolában kezdi meg általános iskolai tanulmányait.
- A helyi általános iskolával közös óvoda-iskola átmenetet segítő programjaink:
 - fecsketábor
 - iskolai évnyitó
 - Mihály nap
 - az iskolába menő gyerekek után követése
 - adventi készülődés
 - gyermekek karácsonya
 - iskolai farsang
 - Gergely járás
 - nyílt nap az iskolában
 - óvónők - tanítók közös megbeszélése
 - nagycsoportos gyermekek szüleinek beiskolázással kapcsolatos szülői értekezlet tartása a tanítók és iskolaigazgató részvételével
 - családi napon részvétel

8.6. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

Cél:

Közvetlen kapcsolat kialakítása, a családok szokásainak, értékrendjének, a gyermekek szociális háttérének megismerése.

Feladat:

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása.
- Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlődési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon.
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása.
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények, közös kirándulások szervezése, pl. farsang, karácsony, Márton-nap, anyák napja.
- Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása.

8.7. Intézményi önértékelés, eredményesség

Munkánk eredményességének mérését a munkacsoportok év végi beszámolóit tartalmazzák, amelyekben összegezzük az éves feladatok eredményeit, levonjuk a konklúziókat és kitűzzük a következő év fejlesztési területeit.

Az Integrációs Pedagógiai Program megvalósításának feladatait, ütemezését a munkacsoportok munkaterveiben határozzuk meg.

IX. Sajátos nevelési igényű gyermekek befogadása, nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga van ahhoz, hogy:

- különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő speciális ellátásban részesüljön, attól fogva, hogy igényjogosultságát megállapították.

A sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséhez szükséges feltételek:

- a sajátos igényéből fakadó speciális feltételek (tárgyi – berendezések, gyógyászati – és fejlesztő eszközök, személyi – pl. gyógypedagógus)
- a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő megállapítása.

A szülő kötelessége, hogy:

- szakértői vizsgálaton jelenjen meg gyermekével
- a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési intézménybe írassa be.

A szülőnek joga van ahhoz, hogy:

- kiválassza gyermeke számára a neki megfelelő intézményt az illetékes szakértői bizottság véleménye alapján
- a szakértői bizottságon való részvétel érdekében szükséges utazási költségeit számára a társadalombiztosítás megtérítse.

Alapító Okiratunkban az intézmény tevékenységei közt szerepel a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása. Ezen belül is, az enyhe értelmi fogyatékos, az érzékszervi fogyatékos (gyengén látó, nagyothalló), a beszéd fogyatékos, és az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási- figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzdő gyermekek ellátása, integrálása.

A feladat nagy kihívás a nevelőtestület számára. A pedagógusoknak minden befogadó csoportban rendelkezniük kell bizonyos alapismeretekkel a fogyatékoság körülményeiről, illetve maximálisan együtt kell működniük a gyermek fejlesztését segítő szakemberekkel. A gyermekek csoportba való beosztásakor a sajátos nevelési igényű gyermekek arányos elosztására törekszünk.

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napi- rend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Alapelv:

- nevelésünk alapja, hogy minden kisgyermek fejleszthető
- a gyermek meglévő képességiből kell kiindulni
- azon képességeket, melyeknek fejlődése részleges zavart szenvedett, vagy késve jelentkezett, segítőleg támogatni, fejleszteni szükséges
- az arra rászorult gyermekek léte, nevelése, fejlesztése természetes módon illeszkedjen az óvodai nevelés egészébe

- a részképesség zavarokkal küzdő gyermekeket is teljes értékű embernek kell tekinteni
- minden sajátos nevelési igényű gyermeknek joga van életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő szinten tisztában lenni saját állapotával, jogaival, és lehetőségeivel

Cél:

Az inkluzív nevelés szemléletével, az esélyegyenlőség biztosításával, intézményünk biztonságot nyújtó, természetes befogadó közege legyen minden gyermeknek, függetlenül hova tartozásától, egyéni adottságaitól, fejlődési ütemétől.

A differenciált módszerek, eszközök alkalmazásával alapozódnak meg az életben való eligazodást segítő alapkészségek. A gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelően jussanak az előre lépésükhöz szükséges képességekhez, ismeretekhez.

Feladat:

- Az elvárások a gyermekek fejlődésének üteméhez igazodjanak (a fejlesztés megfelelő területen történjen, ne terhelje túl, mindennapi rehabilitáció, rehabilitáció).
- A fejlesztés szervezeti keretét, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert mindig a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai- orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.
- A gyerekek mindennapjainak színesebbé tétele az egyéni különbségek minimalizálása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek helyzetéből adódó problémák feltárása, szakemberhez való irányítása.
- Tárgyi (hely, eszközök) és személyi feltételek megteremtése (utazó gyógypedagógiai és logopédiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől).
- A gyermekek sajátos nevelési igényének megismerése (szakirodalom, beszélgetés a szülővel, szakemberrel).
- A gyermekcsoporttal, szülőkkel, munkatársakkal az integrációs nevelés elveinek elfogadtatása személyes példamutatással.
- Konzultálás a szakemberrel, segítségének igénybe vétele.
- A gyermekek egyéni szükségleteihez igazított fejlesztési terv készítése, differenciált fejlesztés biztosítása.
- A fejlődés folyamatos nyomon követése természetes élethelyzetben, és a tapasztalatok rögzítése a gyermek egyéni lapján.
- A cselekvésbe ágyazott tevékenységhez kellő idő és alkalom biztosítása.
- Nagy mennyiségű, változatos (taktilis, mozgásos, látási, hallási) ingerek biztosítása
- Az alapmozgások, a szociális készségek, az önkiszolgálás, a kognitív funkciók fejlesztése.
- Fokozott figyelem fordítása az adatvédelemre és a személyiséggel kapcsolatos szabályok betartására.

- Rendszeres tájékoztatás adása a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról.
- Mindazon lehetőségek kihasználása, amelyek biztosítják a csoporttársak személyiségének fejlődését (befogadás, empátia, viselkedésformák) a sérült társaikkal való együttélés során.

9.1. A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A habilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember együttműködése szükséges.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.

A fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt. Óvodánkban a gyógypedagógiai feladatokat utazó gyógypedagógus látja el.

9.1.1. Érzékszervi fogyatékos - gyengén látó gyermek

Cél:

A környezet vizuális megismertetése, mert a gyengén látó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését, a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja.

Feladat:

- látásnevelés (a látásmaradvány használatának megtanítása közeli és távoli környezetben)
- nagymozgások fejlesztése (térbeli tájékozódás a látás felhasználásával, mozgásbiztonság, mozgáskoordináció)
- finommozgások fejlesztése (kézügyesség fejlesztése)
- a látás-mozgáskoordináció fejlesztése
- segítse a közös játékban való részvételt, a közösséghez való alkalmazkodást
- segítse a viselkedési formák megtanulását, gyakorlását, a közösség előtti bátor szereplést
- kiemelten kezelje az önkiszolgálás megtanítását
- figyeljen a higiéniére, különösen a szem tisztántartására
- mindig vegye figyelembe a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel a szembetegségekre
- az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése (hallás, tapintás).

9.1.2. Érzékszervi fogyatékos – nagyothalló gyermek

A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy a nélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

Cél:

A nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése.

Feladat:

- a kommunikációs igény és a tevékenység állandó erősítése
- a beszédértés javítása
- a beszédérthetőség folyamatos fejlesztése
- szókincsfejlesztés
- a beszédérthetőség folyamatos javítása
- a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

9.1.3. Enyhe értelmi fogyatékos gyermek

Enyhe értelmi fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

Cél:

A társakkal történő együttműködés, a spontán tanulás, a kommunikáció fejlődésének segítése, a kortárskapcsolatokban megélt számtalan élményen és mintán keresztül.

Feladat:

- Gyógypedagógiai segítséggel gondoskodni arról, hogy a gyermek a tankötelezettségi korra elérje azt az iskolakészültséget, amellyel a tanulmányait megfelelő oktatási intézményben elkezdheti.

9.1.4. Beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés. A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján.

Cél:

Az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése.

Feladat:

- működjék együtt a logopédussal, a szülővel
- a beszélő környezet legyen minta a gyermek számára
- bábozzon, és adjon lehetőséget a gyermek bábozására
- sokat meséljen, énekeljen
- alakítsa ki az aktív nyelvhasználatot és kommunikációt
- a szülőket folyamatosan tájékoztassa a gyermek fejlődéséről

9.1.5. Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási-, figyelem-, vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású (az ismeret elsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő) rész-képesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi:

- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet

Cél:

A részképesség-zavarok korrekciója és kompenzálása.

Feladat:

- szülő aktív bevonása a fejlesztésbe
- a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése
- az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségek megalapozása

A fejlesztés a szakértői véleményben foglaltak alapján történik, a megfelelő szakemberek bevonásával (logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus).

9.1.6. Kivételes képességű gyermekek, tehetségigéretesek

Cél:

A tehetség felismerése, azonosítása, gondozása.

Feladat:

- az átlagon felüli képességek felismerése, egyéni módszerekkel történő fejlesztése
- feltételek, helyzetek teremtése, amelyek inspirálják a gyermeket, hogy az anyagokat újszerűen használják, a megoldásokat sokféle, változatos utakon keressék
- gyermeki alkotások értékelése
- ötletek, eszközök, lehetőségek biztosítása
- lehetőség teremtése a szabad önkifejezésre
- kreativitás felébresztése, továbbfejlesztése

- a motiváció felkeltése, fenntartása a tevékenységek iránt
- sokrétű tevékenységek biztosítása
- egyéni bánásmód
- a családdal való szoros együttműködés (tehetség felismerésének segítése, lehetőségek felkutatása, stb.)
- a csoporttársakkal elfogadtatni egymás különbségét.

A tehetségnevelés/tehetségfejlesztés/tehetséggondozás a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik (tehetségkoncepció).

9.1.6.1. A kivételes tehetségek legfőbb jellemzői:

- megszállottság
- fokozott kritikai érzék
- állandó önelégedetlenség
- valamilyen területen kiemelkednek, de más területeken teljesítményeik nem mindig jók, fejlődésük nem egyenletes (pl. érzelmi, szociális területen), és gyakran nem vesznek részt a „munkában
- gazdag szókincs, elmélyült játék
- szokatlanul jó memória
- fejlett képzelőerő
- sokrétű érdeklődés, kíváncsiság
- kreativitás (egyéni ötletek)
- humorérzék

9.6.1.2. Tehetségfejlesztés módjai

Óvodánkban elsősorban a gazdagítás – dúsítás módszerét alkalmazzuk. A tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált „gondozásban” részesülnek. Ezen felül heti rendszerességgel lehetőséget teremtünk tehetséggondozó foglalkozásokon való részvételre (pl. kézműves foglalkozás, aprók-tánca, drámajáték).

X. A nevelőmunka dokumentumai

10.1. Alapdokumentumok

- **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja** (255/2009 (XI.20) Kormányrendelet: az óvodai nevelőmunka alapja.
- **Helyi Óvodai Nevelési Program** (HOP) tartalmazza: a helyi óvodai nevelés koncepcióját, a nevelési - szervezési feladatokat, tevékenységi tartalmakat.
- **Éves Munkaterv:** az óvoda vezetője által összeállított éves programterv. A nevelési program feladatainak ütemezését, az általános, a kiemelt és időszakos feladatok teljesítését szolgáló működési terv.
- **Éves nevelési terv:** a csoportnaplóban az óvónő által összeállított pedagógiai terv. Tartalmazza a nevelési feladatokat, a fejlesztési területeket, szervezési feladatokat, heti és napirendet, heti tevékenységi tervet, témakörönként a feldolgozásra kerülő éves anyagot.

10.2. A dokumentumok vezetésének elvei

- rendszeresség,
- következetesség
- egymásra épültség
- folyamatosság
- összehangoltság
- tényszerűség,
- objektivitás

10.3. Az óvodai csoport dokumentumai

Nevelőtestület által használt dokumentumok:

- csoport napló
- óvodai felvételi és mulasztási napló
- gyermekek fejlődésének nyomon követése (Fejlődési napló)
- ebédnyilvántartás

A fejlesztő pedagógusok és a tehetséggondozó pedagógusok a törvény által előírt, ill. az általuk kidolgozott nyomtatványokat használják.(tehetséggondozó napló).

XI. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- testi
- lelki
- szociális érettség

Pedagógiai munkánk során törekszünk a tudatos képességfejlesztésre a tanuláshoz szükséges alapkészségek megalapozására, a gyermekek érettségének mélyreható ismeretére építve.

Testi (biológiai, szomatikus) érettség:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb, finommozgásra képes. Óvodáskor végére gyermekeink képessé válnak mozgásuk szándékos irányítására, nagymozgásaik és finommozgásuk összerendezett. Kialakul a testséma, erőteljesen fejlődik a térben és időben tájékozódás képessége. Fejlett érzékszerveik segítik a sokoldalú tapasztalatszerzést, ismeretfeldolgozást.

Lelki (pszichés működések) érettsége:

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek, alkalmassá teszi az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciának, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának. A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél az önkéntelen emlékezeti bevésés és a közvetlen felidézés mellett megjelenik és egyre nagyobb szerepet kap a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés, - megjelenik a tanulás alapját képező figyelem, fokozatosan növekszik annak tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele – a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Egyéni adottságaik, értékeik képessé teszik őket kis közösségükben szerepvállalásra, együttműködésre. Képesek kapcsolatokat kezdeményezni, teremteni, érzelmeikben egyéni tulajdonságaik tükrében kiegyensúlyozottak. Nyitottá, érdeklődővé válnak, a tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek. Tevékenységeikben kitartóak, leleményesek. Gondolkodásukban, feladat- és problémamegoldásukban önállóak, ötletesek, kreatívak. A cselekvő-szemléletes, és képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Összefüggő mondatokban bátran fogalmaznak meg mondanivalójukat.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Szociális érettség:

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet

XII. Gyermekvédelmi munka az óvodában

Az óvodai nevelés a családi nevelést kiegészítve a gyermeket óvja, védi, neveli, szocializálja, integrálja, figyelembe véve eltérő fejlődési ütemét.

Az óvoda minden dolgozójának alapvető munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek testi-lelki védelme, a gyermeki jogok tiszteletben tartása, érvényre juttatása. (Gyermei és szülői jogok és kötelességek a Házi rendben).

Cél:

Prevenció, az esélyegyenlőség növelése, a gyermeki jogok és érdekek érvényesítése, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a családban történő nevelésük segítése.

Feladatok:

- fel kell tárni azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik; komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- jelzőrendszer szükség szerinti működtetése
- pedagógiai eszközökkel törekedni kell a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására
- szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményezni
- különleges figyelmet kell biztosítani a korai stádiumban
- kiemelt fontosságú a Gyermekjóléti Szolgálattal való kapcsolattartás
- egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése, felvilágosító előadások tartása
- gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, szervezése, ruhák, könyvek, játékok gyűjtése, kirándulások, rendezvények szervezése
- társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése a szülőkben
- az egészséghez, az egészséges táplálkozáshoz minden gyermeknek joga van, ezért az óvodában biztosítani kell a helyes táplálkozási szokások, a vitamindús tápanyagok bevitelét, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében

Óvodánkban a gyermekvédelmi feladatokat az óvodavezető szervezi és irányítja, tartja a kapcsolatot a gyermekvédelmi szolgálattal. Az általa megbízott gyermekvédelmi felelősök segítik munkáját. A helyi programban meghatározott feladatokat folyamatosan, minden óvodapedagógus szem előtt tartja..

12.1. Az óvodapedagógus feladatai

- elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását
- biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvóintézkedésekre javaslatot tenni
- az óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba zökkenőmentessé tenni

- a gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni, a szülőkkel partneri kapcsolatot kialakítani
- a családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a támogatáshoz való hozzájárulást javaslatával elősegíti
- a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, azok okait felismerni, és ha szükséges ehhez szakember segítségét kérni
- a felzárkóztatást megszervezni
- a tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni
- az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni
- a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást
- az észlelt baleseteknél, veszélyeknél a szükséges intézkedéseket megtenni.
- a gyermekek differenciált egyéni fejlesztését biztosítani

12.2. Gyermekvédelmi felelős feladatai

- gyermekvédelmi munka megtervezése az adott évre
- veszélyeztetett és hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása
- étkezési kedvezmények dokumentációjának vezetése, állandó figyelemmel kísérése
- szükség szerint családlátogatások végzése az óvónőkkel
- szülők folyamatos tájékoztatása az őket érintő témákban
- kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal és a családsegítő szolgálattal
- adományok gyűjtése
- esetjelzések koordinálása
- Gyermekjóléti szolgálat kezdeményezte esetmegbeszéléseken részvétel

12.3. Az óvodavezető feladatai

- a gyermek mindenekfelett álló érdekének érvényesítése
- a beóvodázásért felelősök munkájának koordinálása
- minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása
- a gyermekvédelmi feladatok megszervezése, ellátása és értékelése
- az óvónők gyermekvédelmi munkájának összehangolása, rendszeres team-munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések
- Gyermekjóléti Szolgálattal és a Családsegítő Szolgálattal való kapcsolattartás
- a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése, és a gyermekbalesetek megelőzése,
- az integrációt elősegítő csoportalakítás biztosítása
- igazolatlan hiányzások minimalizálása
- a szülők munkába állását elősegítő nyitva tartás kialakítása
- a gyermekekkel kapcsolatos adatok védelme
- egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése
- gyermekvédelmi felelős beszámoltatása
- a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény esetén segítséget nyújt külsős szakembereknek (pl. gyámhatóság, stb.).

XIII. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálatok, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi, és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Kapcsolatban állunk:

- család
- Tiszaalpár Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete
- Árpád Fejedelem Általános Iskola és Könyvtár
- helyi szociális intézmények (PAX, Gondozói Központ)
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Pedagógiai Szakmai szolgáltatók
- Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat
- Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
- védőnői hálózat, gyermekorvos
- az óvodát támogató alapítványok kuratóriumai
- Római Katolikus Plébániahivatal és Szent Benedek Leányai Társaság
- civilszervezetek (Faluvédő-és Szépítő Egyesület, Lovas Egyesület, Horgász Egyesület, Polgárőrség, Nyugdíjas Klubok)
- környező települések óvodái
- az intézményt támogató magánszemélyekkel, szervezetekkel
- gyerekprogramokat ajánló kulturális intézmények

13.1. A család szerepe az óvoda életében

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését, mivel a gyermek nevelése elsősorban a család joga, és felelőssége. Ez a nevelés mással nem pótolható, elsődleges szocializációs szerepe vitathatatlan. Az óvodai nevelés elsősorban a családi nevelés kiegészítésére vállalkozik.

Óvodánkban mindannyian arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére, a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket partnernek tekintjük, ismertetjük velük a programunk céljait, feladatait, alapelveit.

A család és az óvoda kölcsönhatásai során a családi élet hatásai befolyásolják a gyermek fejlődését, ezek minősége kihat az óvodai életre. A jó együttműködés még nehézségek esetén is hatékonyan segíti az óvodai nevelőmunkát, a gyermekek teljesítményére pozitívan hat.

Alapelvek:

- a család elsődleges szerepének elfogadása a gyermeknevelés területén, az óvoda csak kiegészítője, segítője a családi nevelésnek
- közös felelősség vállalás a gyermek fejlődéséért a család és az óvoda részéről
- e közös felelősség nevelőpartneri viszonyt feltételez
- az óvoda erősíti a családi nevelést
- kölcsönös tisztelet, bizalom és segítségnyújtás
- a gyermek szeretete, tisztelete, elfogadása, fejleszthetősége, másságának értéként való kezelése a nevelőközösség minden tagja részéről
- előítélet-mentesség az óvoda minden dolgozója részéről
- tapintat, nyitottság, őszinteség, rugalmasság az együttnevelésben.

Cél:

- kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló együttműködés kialakítása a családokkal
- a családi nevelés segítése, erősítése
- a család és az óvoda együttműködési területeinek értékelése és kibővítése
- egymás igényeinek teljesebb megismerése
- a család és az óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása
- a szülők megnyerése, bevonása a környezetvédelembe, a közös nevelés érdekében a környezettudatos magatartás kialakításában
- az óvoda kínálatának bővítése.

Feladat:

- személyes kapcsolat kialakítása a családokkal, a szülőkkel való kapcsolattartás kezdeményezése az óvoda részéről
- a családok eltérő szocializációs különbségéből fakadó hátrányok csökkentése érdekében a családokkal szoros kapcsolatot kell fenntartani
- a szülők szakszerű segítése a gyermeknevelésben
- az óvoda és család közötti partnerség kiépítése
- az óvoda vállalja az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a szemlélet formálás direkter módszereit is (előadás, cikkek ajánlása, faliújságra helyezés)
- hagyományos és megújult kapcsolattartási formák felkínálása. Folyamatos törekvés a kapcsolattartási gyakorlat kiszélesítésére, megújítására.
- a szocializációs folyamat differenciáltsága, fokozatosság elvéhez igazodás a feladatok terén
- a szülők szemléletformálása, pedagógiai kultúrájuk fejlesztése empátián keresztül a gyermekeken keresztül
- szemléletformálás a családon belüli arányos munkamegosztás működtetése érdekében. A figyelem ráirányítása arra, hogy a gyermek szabadon kifejleszthesse személyes képességeit. Szabad választási lehetőséggel bírhat anélkül, hogy szigorú nemi szerepek által meghatározott korlátozások vonatkoznának rá (kézműveskedő, főzőcskéző, babázó lányokkal játszó kisfiú; építkező, autózó, szerelő, főleg fiúkkal játszó kislány).
- információk bizalmas kezelése

- szülők folyamatos, naprakész tájékoztatása a nevelési elképzeléseinkről és eredményeinkről
- szülők véleményének meghallgatása a fontos kérdésekben
- családok nevelési szokásainak, gyermekükkel szemben támasztott igényeinek megismerése, megértése
- eltérő nevelési igények közelítése
- a pozitív, befogadó, elfogadó attitűd belső igényből fakadó működtetése
- közös rendezvények szervezése a szülőkkel (Mihály-nap, karácsonyi készülődés, farsang, anyák napja, gyermeknap, stb.)
- vásárlói, fogyasztói szokások helyes irányba terelése
- befogadjuk, elfogadjuk, megértjük a szülőket akkor is, ha gyermeknevelési szokásaikban következetlenséget, határozatlanságot, hiányosságot tapasztalunk
- „Zöld programokba”, zöld jeles napokba való bevonás, pl. papírgyűjtés, szelektív hulladékkezelés, parkosítás, virágültetés, faültetés, udvari nagytakarítás.

13.2. Óvoda – szülő - gyermek közötti kapcsolattartás hagyományos formái

A szülőkkel való kapcsolatfelvétel már az óvodába lépés előtt kezdetét veszi (védőnővel való előzetes beszélgetés, szülői fórum tartása a leendő szülők részére, nyílt napok):

- csibehívogató (beiratkozás)
- családlátogatás
- befogadás
- szülői értekezlet (összevont szülői értekezlet)
- napi beszélgetések
- közös programok, események, rendezvények: Mihály-nap, karácsonyi és húsvéti készülődés, farsang, anyák napja, Tündérrózsa-nap, csoportos kirándulás, egészség hét, gyűjtőmunkák, hirdetőtábla
- szülők klubja
- családi szoba

13.3. Óvoda-iskola

Az óvoda – iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesszük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek, valamint képesek az iskolai tanulmányok megkezdésére.

A kompetencia alapú nevelés bevezetése az óvodában és az iskolában még inkább egységes pedagógiai szemléletet eredményezett. A fejlesztés elsődleges célja mindkét intézményben az ismeretközpontú nevelést, oktatást elvetve a kompetenciákra, az ismeret, attitűd, képesség hármas egységére helyezi a hangsúlyt.

Fontos, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő, megtartó és megújuló kapcsolatokra törekszünk az iskolával.

Alapelv:

- fokozatosság elve az óvoda-iskola átmenet területén
- differenciálpedagógia érvényesülése az óvodai nevelésben
- a multikulturális, interkulturális nevelés, mint a befogadó pedagógia természetes szemlélete
- integrált nevelés: esélyegyenlőség megteremtése
- a gyermek egyéni szükségleteihez igazított fejlesztés, a gyermek önmagához képest fejlődjön
- az óvoda óvó-védő funkcióját szem előtt tartva a játék elsődleges szerepe nem változik, az „óvodaidegen”, a gyermek túlterheléséhez vezető tevékenységek elutasítása
- az óvoda iskolára alkalmassá tesz, a szülő iskolára késszé, az iskola pedig iskolássá teszi a gyermeket
- az iskolára alkalmassá tétel folyamat jellegű, időintervalluma a befogadástól az iskoláskor kezdetéig tart
- a szülőt segíti az óvoda a gyermek iskolára késszé tételében, valamint, ha bizonytalan annak iskolára való alkalmassága felől
- az óvodáskor végén a gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- az óvoda meghatározza a fejlődés jellemzőit az óvodáskor végén, mint az iskolakezdéshez szükséges feltételeket: testi, lelki és szociális érettség. A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érhetik el csak a fentiekben leírtakat.
- az óvodai nevelés megalapozza a tanulás alapkészségeit az alábbi képességterületeken: szociális képességek, értelmi képességek, verbális képességek, testi képességek.

Cél:

- egymásra épülés érvényesítése a nevelés, oktatás folyamatában
- inkluzív pedagógiai szemlélet meghonosítása mindkét oldalon
- tevékenységbe ágyazott játék, és tevékenységbe ágyazott tanulás kiépítése
- tudatosodjon az óvónőkben, hogy a gyermek iskolára való alkalmassá tétele folyamat jellegű
- képességek központú nevelés, egyéni bánásmód, differenciálás
- átmenet megkönnyítése a gyermekek számára
- az óvoda-iskola kapcsolat tartalmasabbá tétele
- a partneri elégedettség növelése
- „Zöld törekvéseink” egymásra építése, ill. párhuzamos tevékenységek szorgalmazása (pl. hulladékkezelés, kertgondozás, papírgyűjtés stb.).

Feladat:

- egymásra épülő egységes szakmai program működése
- folyamatos kapcsolattartás az iskolával (jelenlegi gyakorlat, és megújuló forma)
- egymás alapidokumentumainak és annak esetleges változásainak folyamatos figyelemmel kísérése

- figyelembe vétele annak, hogy a gyermeket elsősorban pszichésen kell előkészíteni az iskolai életre, valamint az életkori fejlettséggel jobban számot kell vetni
- élménypedagógia elvének érvényesülése az óvodában
- a gyermek fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése (megfigyelés, mérés), a fejlesztéséhez szükséges legmegfelelőbb módszerek megválasztása, egyéni bánásmód, differenciálás
- az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének, a szabad játék elsődlegességének biztosítása
- olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik
- a kompetencia alapú neveléssel összhangban a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése, szervezése az óvodában. A gyermekek tapasztalataiból, élményeiből kiindulva, velük együtt téma választása, projekt módszer kipróbálása, fokozatos bevezetése.
- az óvodapedagógus által irányított tanulási formák közül kiemelkedő az élethelyzetekben való gyakorlás, az életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulás
- felelősségteljes, szakmailag kompetens döntéshozatal a gyermekek iskolai alkalmasságáról.
- gyermekek után követése az iskolában az általános iskola első évében, hospitálás tanórákon
- visszacsatolás a partneri igény/elégedettség eredményeiről.

A kapcsolattartás gyakorlata:

- fecsketábor
- iskolai évnyitó
- Mihály-nap
- gyerekek karácsonya
- megbeszélések (óvoda-iskola munkaközösség)
- hospitálás tanórákon (utánkövetés)
- iskolai farsangon való részvétel
- nagycsoportos szülői értekezlet
- nyílt nap az iskolában
- iskolai családi napon való részvétel

Kapcsolattartás megújuló formája:

- Gergely-járás (Iskolába hívogató)

13.4. Óvoda-egyház:

Az egyház képviselői az óvodavezetővel tartják a kapcsolatot. A hitoktatás a törvényi előírásoknak megfelelően – évente a szülői igényekre alapozva – biztosított óvodapedagógus részvételével.

Fő hangsúly az erkölcsi nevelésen van, de helyet kap az esztétikai és érzelmi nevelés is.

Az egyházi ünnepek előkészítésébe (karácsony, húsvét) is bekapcsolódnak, óvodai ünnepélyeinken szívesen vesznek részt, színesítik azokat.

14.1. A kompetencia alapú nevelés implementációjának célrendszere, ütemezése, fenntarthatóság

Célok	Implementáció Éve / bevont óvo- dai csoport	Fenntarthatóság				
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Kompetencia alapú óvodai programcsomag bevezetése és működtetése	2 csoport Katica csoport, Buci-maci csoport	Teljes intéz- ményi lefe- dettség	Teljes intézmé- nyi lefedettség	Teljes intéz- ményi lefe- dettség	Teljes intéz- ményi lefe- dettség	Teljes intéz- ményi lefe- dettség
Átfogó intézményi innováció: Óvodai adminisztrációs rendszer kidolgozása, óvodák közötti kap- csolattartás.	2 csoport Katica csoport, Buci-maci csoport	Teljes intéz- ményi lefe- dettség	Teljes intézmé- nyi lefedettség	Teljes intéz- ményi lefe- dettség	Teljes intéz- ményi lefe- dettség	Teljes intéz- ményi lefe- dettség
Átfogó intézményi innováció: Digitális tartalmak, az egyéni és csoportos fejlesztés lehetőségei	2 csoport Katica csoport, Buci-maci csoport	Teljes intéz- ményi lefe- dettség	Teljes intézmé- nyi lefedettség	Teljes intéz- ményi lefe- dettség	Teljes intéz- ményi lefe- dettség	Teljes intéz- ményi lefe- dettség
Önálló innováció: Óvoda-család kapcsolata	2 csoport Katica csoport, Buci-maci csoport	Teljes intéz- ményi lefe- dettség.	Teljes intézmé- nyi lefedettség. Megvalósítás az	Teljes intéz- ményi lefe- dettség.	Teljes intéz- ményi lefe- dettség.	Teljes intéz- ményi lefe- dettség.

Célok	Implementáció Éve / bevont óvo- dai csoport	Fenntarthatóság				
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
		Megvalósítás az éves munkaterv szerint.	éves munkaterv szerint.	Megvalósítás az éves munkaterv szerint.	Megvalósítás az éves munkaterv szerint.	Megvalósítás az éves munkaterv szerint.
Önálló innováció: <i>Óvoda-iskola kapcsolata</i>	2 csoport Katica csoport, Buci-maci csoport	Teljes intézményi lefedettség. Megvalósítás az éves munkaterv szerint.	Teljes intézményi lefedettség. Megvalósítás az éves munkaterv szerint.	Teljes intézményi lefedettség. Megvalósítás az éves munkaterv szerint.	Teljes intézményi lefedettség. Megvalósítás az éves munkaterv szerint.	Teljes intézményi lefedettség. Megvalósítás az éves munkaterv szerint.
„Jó gyakorlat” adaptációja: Pitypang Óvoda – Budapest <i>Az egyéni és társas kompetenciák fejlődését támogató tanulási környezet a csoportszobában</i>	-	2 csoport	3 csoport	Teljes intézményi lefedettség.	Teljes intézményi lefedettség.	Teljes intézményi lefedettség.

Mellékletek

1. sz. Melléklet

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A NEVELÉSI PROGRAMUNK SAJÁTOS ESZKÖZ- ÉS FELSZERELÉS IGÉNYE

A nevelési program sajátos jellemzői, feladatrendszere alapján meghatározott eszközök egészítik ki, vagy hangsúlyozzák a 11/1994. MKM. Rendelet mellékleteként kiadott – a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeinek és felszereléseinek jegyzék elemeit. Azok az eszközök, felszerelések, melyek a gyermekek egyéni használatára szükségesek a mindenkori aktuális alapító okiratban foglalt gyermeklétszámnak megfelelően álljanak rendelkezésre.

Eszközök, felszerelések	Meglévő eszközök	Hiányzó eszközök					Forrás
		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	
Kölcsönözhető játékkészlet (minimum 40 családi játékkal)	Jelenleg nem áll rendelkezésre						Adomány
Kölcsönözhető gyermek- ismeretfejlesztő-, és nevelést segítő könyvek (minimum 50 kötet)	Jelenleg nem áll rendelkezésre						Adomány
Homok-víz asztal	Csoportonként 1db	2	2	2			Pályázat vagy adom- mány
Földgömb	Óvodánkban 1db rendelkezésre áll						Költségvetés
Homokóra	Csoportonként 7 db	7					Költségvetés
Fényképezőgép	Óvodánkban 3db						Pályázat
Videokamera	Óvodánkban 1 db						Pályázat

Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda
6066. Tiszaalpár, Ady E. u. 40. sz.

Internet hozzáférés	Rendelkezésre áll						
Nagyméretű falitükör	Csoportonként 1db						Pályázat
Ülőpárnák	Gyermekeként 1db						Pályázat

I. Helyiségek

Eszközök, felszerelések	Meglévő eszközök	Hiányzó eszközök					Forrás
		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	
Csoportszoba	7						
Tornaszoba	1						
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	1						
Játzóudvar	1						
Óvodavezetői iroda	1						
Óvodavezető helyettesi iroda	-						
Nevelőtestületi szoba	1						
Orvosi szoba	1						
Gyermeköltöző	7	1					
Gyermekmosdó, WC	Gyermelekszámnak megfelelő						
Kiszolgálóhelyiségek							
Felnőtt öltöző	Rendelkezésre áll						
Elkülönítő szoba	Rendelkezésre áll						
Melegítő konyha	Rendelkezésre áll						
Tálaló-mosogató, ezen belül felnőtt étkező	Rendelkezésre áll						
Felnőtt mosdó	Rendelkezésre áll						
Felnőtt WC	Rendelkezésre áll						

Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda
6066. Tiszaalpár, Ady E. u. 40. sz.

Ételhulladék-tároló	Rendelkezésre áll						
Egyéb raktár	Rendelkezésre áll						
Szertár	Rendelkezésre áll						

II. Helyiségek bútorzata

Eszközök, felszerelések	Meglévő eszközök	Hiányzó eszközök					Forrás
		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	
1. Csoportszoba							
Óvodai fektető	Alapító okiratban meghatározott gyermeklétszámnak megfelelő						
Gyermekszék	Alapító okiratban meghatározott gyermeklétszámnak megfelelő						
Gyermekek asztal	Alapító okiratban meghatározott gyermeklétszámnak megfelelő						
Fényvédő függöny	Rendelkezésre áll						
Szőnyeg	Rendelkezésre áll						
Játéktartó szekrény vagy polc	Rendelkezésre áll						
Könyvespolc	Rendelkezésre áll						
Fektető tároló	Rendelkezésre áll						
Élősarok állvány	Rendelkezésre áll						
Textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	Rendelkezésre áll						
Eszköz-előkészítő asztal	Rendelkezésre áll						
Szeméttartó	Rendelkezésre áll						

Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda
6066. Tiszaalpár, Ady E. u. 40. sz.

2. Tornaszoba							
Tornapad	Rendelkezésre áll						
Tornaszőnyeg	Rendelkezésre áll						
Bordásfal	Rendelkezésre áll						
Óvodai többfunkciós mászókészlet	Rendelkezésre áll						
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Rendelkezésre áll						
3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba							
A tanulási képességet fejlesztő eszközök	Rendelkezésre áll						
Tükör	Rendelkezésre áll						
Asztal	Rendelkezésre áll						
Szék	Rendelkezésre áll						
Szőnyeg	Rendelkezésre áll						
Játéktartó szekrény, könyvek tárolására alkalmas polc	Rendelkezésre áll						
4. Játzóudvar							
Kerti asztal	Rendelkezésre áll						
Kerti pad	Rendelkezésre áll						
Babaház	2db				2	3	Pályázat
Udvari homokozó	3db				2	2	Pályázat
Takaró háló	2 db				2	3	Költségvetés
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Rendelkezésre áll						
5. Óvodavezetői iroda							
Íróasztal és szék	Rendelkezésre áll						
Tárgyalóasztal	Rendelkezésre áll						
Szék	Rendelkezésre áll						

Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda
6066. Tiszaalpár, Ady E. u. 40. sz.

Telefon	Rendelkezésre áll						
Fax	Rendelkezésre áll						
Könyvszekrény	Rendelkezésre áll						
Iratszekrény	Rendelkezésre áll						
Elektronikus adathordozó szekrény	Rendelkezésre áll						
Számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	Rendelkezésre áll						
Számítógépasztal, szék	Rendelkezésre áll						
6. Nevelőtestületi szoba							
Fiókos asztal (eszköz előkészítő munkaasztal)	Rendelkezésre áll						
Szék	Rendelkezésre áll						
Könyvtári dokumentum	Rendelkezésre áll						
Könyvszekrény	Rendelkezésre áll						
Fénymásoló	Rendelkezésre áll						
Tükör	Rendelkezésre áll						
7. Többcélú helyiség	Rendelkezésre áll						
8. Gyermeköltöző							
Öltöző rekesz, ruhatároló fogas	Rendelkezésre áll						
Öltözőpad	Rendelkezésre áll						
9. Gyermekmosdó, WC							
Törölközőtartó	Rendelkezésre áll						
Rekeszes falipolc	Rendelkezésre áll						
Falitükör	Rendelkezésre áll						

III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Eszközök, felszerelések	Meglévő eszközök	Hiányzó eszközök					Forrás
		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	
Egyéni tisztálkodó szerek	Rendelkezésre áll						
Tisztálkodó felszerelések	Rendelkezésre áll						
Fésűtartó	Rendelkezésre áll						
Törölköző	Rendelkezésre áll						
Abrosz	Rendelkezésre áll						
Takaró	Rendelkezésre áll						
Ágyneműhuzat, lepedő	Rendelkezésre áll						

IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Eszközök, felszerelések	Meglévő eszközök	Hiányzó eszközök					Forrás
		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	
Szennyesruha-tároló	Rendelkezésre áll						
Mosottruha-tároló	Rendelkezésre áll						
Mosógép	Rendelkezésre áll						
Centrifuga	Rendelkezésre áll						
Vasaló	Rendelkezésre áll						
Vasalóállvány	Rendelkezésre áll						
Szárítóállvány	Rendelkezésre áll						
Takarító eszközök	Rendelkezésre áll						
Kerti munkaeszközök, szerszámok	Rendelkezésre áll						
Hűtőgép	Rendelkezésre áll						
Porszívó	Rendelkezésre áll						

V. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

Eszközök, felszerelések	Meglévő eszközök	Hiányzó eszközök					Forrás
		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	
1. Játékok, játékeszközök							
Mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás	Gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben rendelkezésre áll.						
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő eszközök	Gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben rendelkezésre áll.						
Ének-zene, énekes játékok eszközei	Gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben rendelkezésre áll.						
Anyanyelv fejlesztésének, kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	Rendelkezésre áll						
Értelmi képességeket fejlesztő anyagok	Gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben rendelkezésre áll.						
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök	Rendelkezésre áll	Folyamatos pótlás évente/ csoportonként					Pályázatok
Természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	Rendelkezésre áll						
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Rendelkezésre áll						
2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök							
Televízió	Rendelkezésre áll						
CD-s magnó	Rendelkezésre áll						
Projektor	Rendelkezésre áll						
Vetítövászon	Rendelkezésre áll						

Tündérrózsa Napközi Otthonos Óvoda
6066. Tiszaalpár, Ady E. u. 40. sz.

Hangszer (hangszer pedagógusoknak)	Rendelkezésre áll						
Hangszer (gyermekeknek)	Rendelkezésre áll						
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Rendelkezésre áll						

VI. Egészség-, és munkavédelmi eszközök

Eszközök, felszerelések	Meglévő eszközök	Hiányzó eszközök					Forrás
		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	
Ételminta-vétel (üvegtartály) készlet	Rendelkezésre áll	Folyamatos pótlás					Költségvetés
Elsősegélyláda	Rendelkezésre áll						
Gyógyszerszekrény (zárható)	Rendelkezésre áll						
Munkaruha	Rendelkezésre áll	Folyamatos pótlás					Költségvetés
Védőruha	Rendelkezésre áll						
Tűzoltó készülék	Rendelkezésre áll						

2. sz. Melléklet

A TÁMOP 3.1.4. pályázati projekt során kidolgozott innovációk listája:

Átfogó intézményi innovációk és kidolgozói:

Óvodai adminisztrációs rendszer kidolgozása, óvodák közötti kapcsolattartás
(Zsígó Józsefné)

Digitális tartalmak, az egyéni és csoportos fejlesztés lehetőségei
(Novákné Lőrincz Ildikó)

Önálló innováció:

Óvoda-család kapcsolata
(Bontovics Istvánné)

Óvoda-iskola kapcsolata
(Ballabásné Somkuti Anita)

Az innovációk teljes terjedelemben, kinyomtatott formában minden csoportban megtalálhatók.

3. sz. Melléklet

A TÁMOP 3.1.4. pályázati projekt során megismert „Jó gyakorlat” adaptációja:

Pitypang Óvoda – Budapest

Az egyéni és társas kompetenciák fejlődését támogató tanulási környezet a csoportszobában

Tevékenységek központú nevelés

A tevékenységek az önkifejezés, a kapcsolat-teremtés, kapcsolattartás fontos eszközei. Mindezek óvodáskorban a cselekvésre, manipulációra, a közvetlen szenzomotoros tapasztalásra épülő értelmi aktivitást is magukba foglalják. A fejlődést, fejlesztést a gyermekek természetes életterében zajló és szervezendő tevékenységek, cselekedtető helyzetek szolgálják.

Megvalósulásának segítői a tevékenységek központok, amelyek állandó lehetőséget adnak a sokszínű tevékenységre, a gyermek szükségleteinek megfelelően.

A tevékenységek központok mobil bútorokkal elkülönített színterei a csoportszobának, amelyek többek között a játékos tanulást segítő tevékenységek színterei. Ezek biztosítják a mikro csoportokra való tagozódást, ezzel is elősegítve a szocializálódást, a személyesebb kapcsolatokat. Mindegyik tevékenységek központnál ki kell alakítani a gyerekekkel közösen a szabályrendszert, ami alapján az adott kis kuckó működik. A szabályokat (érdemes bele venni azt is, hogy egyszerre hányan játszhatnak zavartalanul abban a kuckóban) leírva és rajzolva függesztjük ki a tevékenységek központokra.

A beszélő környezetet megvalósítva, kis kártyák elhelyezésével segítjük a gyermekek számára a szabályok elsajátítását, például a játékok, eszközök helyeit a polcokon.

Óvodánkban a következő szempontok alapján alakítjuk ki e tevékenységek központokat (kuckókat, sarkokat):

- **Családi, szituációs-, szerepjáték tevékenységek központ**

Funkciói: a gyermekek által naponta megélt élmények kiélése, dramatizálása

Tárgyi feltételei: életszerű játékeszközök, különféle szerepekre alkalmas ruhák.

Óvónő feladatai: a játéktémáknak megfelelő játék feltételek megteremtése (élmény, eszköz, hely, idő, tér); élmények biztosítása (orvos, fodrász, pék, eladó, stb.); gyermeki reakciók tanulmányozása; „kimerült” játék továbblendítése; konfliktusok feloldása; gyermekek igényeinek megfelelően szerepvállalás.

Differenciált fejlesztés feladatai: A gyermekek viselkedésbeli különbségeiből adódó „másság” elfogadása; ám a negatív viselkedés elutasítása.

- **Irodalmi, ének-zenei tevékenységek központ**

Funkciói: könyvnézegetés; bábozás; dramatizálás; mesélés; énekelés; körjátékok játszása; zenélés önállóan vagy az óvónővel.

Tárgyi feltételei: könyvek, hangszerek, bábok, fejdíszek.

Óvónő feladatai: gyermekek spontán kezdeményezéseinek erősítése; népköltészet hagyományának ápolása, de ugyanakkor válogatás a kortársirodalomból, valamint válogatás más népek meséiből; egyéni alkotásokra serkentse a gyerekeket (leporello készítése, hangszerek barkácsolása, dalok, mondókák kitalálása); könyvtárlátogatások szervezése; gépi zene megfelelő válogatása.

Differenciálás feladatai: minden korosztály igényeinek és érdeklődésének kielégítése.

- **Homok-víz asztal**

Funkciói: a természetes anyagokkal való ismerkedés tapasztalatainak megélése, minél több érzékszerv egyidejű használata.

Tárgyi feltételei: maga az asztal, homokkal megtöltve. (Nem fontos, hogy mindig bent legyen, de a gyerekek ha igénylik, a rendelkezésükre tudjon állni.)

Óvónő feladatai: sokoldalú megtapasztaltatása az anyagoknak; érdekes jelenségek létrehozása a gyermekek tapasztalatait kiegészítendő; összefüggések magyarázata; a gyermeki kezdeményezések feltételeinek megteremtése; tapasztalatok megfogalmazásának támogatása; a tevékenységközpont szokásrendszerének kialakítása.

Differenciálás feladatai: az érdeklődéseknek megfelelő eszközök biztosítása; választhatóság biztosítása; fejlesztési lehetőségek keresése.

- **Építőjáték, barkácsolás tevékenységközpont**

Funkciói:

Tárgyi feltételei:

Óvónő feladatai: gyermekek érdeklődésének megismerése; a gyermekek igényeinek megfelelő ötletek alkalmazása; eszközök és elrendezésük önálló gondolkodásra serkentenek; élményszerzés lehetőségeit biztosítja.

Differenciálás lehetőségei: a gazdag eszköztárral; érdeklődésnek megfelelő eszközök biztosításával; választási lehetőségekkel; matematikai gondolkodást serkentő helyzetek teremtésével.

- **Művészeti, vizuális tevékenységközpont**

Funkciói: vizuális tevékenységek gazdag tárháza.

Tárgyi feltételei: Eszközök (olló, festék, színes ceruza, stb.) és anyagok (természetes anyagok, stb.).

Óvónő feladatai: feltételek biztosítása (eszközök, anyagok, élmények, megfigyelések, rendezettség); képességek fejlesztése (térbeli tájékozódás, képi-plasztikai kifejező képesség, kép elrendezés, tér-forma és színképzet); művészeti alkotások megismertetése; gyermeki munkák elemzése, megfigyelése; alkalomszerű kiállítás a gyermekek munkáiból.; anyaggyűjtés az év folyamán.

Differenciálás lehetőségei: eszközök kikészítése által, gyermekek képességeit figyelembe véve választási lehetőség.

- **Manipulációs tevékenységközpont**

Funkciói: Szét- és összeszerelhető, kirakó, társas és egyéb képességfejlesztő asztali játékok kuckója. A matematikai, környezeti, gondolkodási szintek megállapítását segítő feladatlapok színhelye.

Tárgyi feltételei: társas játékok, lego, feladatlapok, stb.

Óvónő feladatai: megfelelő játékok és eszközök biztosítása; a gyermeki kezdeményezések felismerése; játékok megfigyelése; választási lehetőségek biztosítása.

Differenciálás feladatai: a tevékenységközpont játéakai lehetőséget adnak a matematikai gondolkodás készségeinek fejlődésére; egyéni képességekhez igazodva fejlesztés a különböző szabályjátékokban; matematikai tárgyú kérdések megfogalmazása; szükség szerinti részvétel a gyermek játékában.

- **Természettudományi központ**

Funkciói: a gyermekek érdeklődést kielégítse a természeti jelenségek, a természetben található tárgyak iránt.

Tárgyi feltételei: földgömb, nagyítók, a témákhoz kapcsolódó könyvek, valamint a továbbiakat tekintve a gyermeki érdeklődésnek és az évszak aktualitásának megfelelően változó.

Óvónő feladata: környezet megismertetése (mikro és makro); felfedező séták szervezése; érdekes alapanyagok biztosítása; több érzékszervvel történő tapasztalatszerzés biztosítása; a gyermekek bátorítása a kérdésésre; a gyermekek önálló gondolkodásra serkentése; gyermekek megfigyelése.

Differenciálás feladatai: gyermekek képességeinek egyénenkénti megismerése; tehetséggondozás, gyermekek érdeklődési körének ismerete; természet megszerettetése (mindennek meg van a maga helye a természetben, semmi sem felesleges).

- **Udvar, szabad levegő; külső környezet.**

Az udvaron a gyerekeknek mindarra lehetőségük van, mint a csoportszobában.

Óvónő feladata: feltételek megteremtése; veszélyes anyag ne legyen az udvaron; játékeszközök állapota; megfelelő mennyiségű eszköz; játékszabályok betartatása.